

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	2
2. Wnioski z przeprowadzonej analizy – podsumowanie	2
2. Definicja projektu	
3. Charakterystyka projektu	4
3.1 Informacje podstawowe	4
3.1.1 Tytuł	4
3.1.2 Lokalizacja projektu	5
3.2 Odniesienie do zatwierdzonej strategii rozwoju danego obszaru, w tym rozwoju infrastruktury drogowej	9
3.3 Analiza otoczenia społeczno-gospodarczego projektu	27
3.4 Uwarunkowania realizacji projektu	48
3.5 Zidentyfikowane problemy	50
3.6 Logika interwencji	52
3.6.1 Cele projektu – oddziaływanie	52
3.6.2 Komplementarność z innymi działaniami, programami	52
3.6.3 Rezultaty	55
3.6.4 Produkty	55
3.7 Analiza instytucjonalna	55
3.7.1 Wykonalność instytucjonalna projektu. Status prawny beneficjenta	56
3.7.2 Trwałość projektu	56
3.8 Analiza prawna wykonalności inwestycji	58
3.9 Plan wdrożenia projektu	58
4. Analiza techniczna i/lub technologiczna	58
4.1 Zakres	58
4.2 Stan istniejący	58
4.3 Analiza wariantów	59
5. Analizy specyficzne dla sektora, analizy ruchowe	59
6. Analiza ekonomiczna	59
7. Analiza finansowa	61
8. Analiza oddziaływania na środowisko	61

1. WSTĘP

Ze względu na zalecenia stosowania wskazane w tzw. Niebieskiej księdze „Proponowana metodyka jest w zamierzeniach dostosowana do wymogów wniosków o finansowanie dużych projektów transportowych składanych do Komisji Europejskiej, to znaczy tylko tych projektów, których wartość przekracza 50 mln. EUR; powinno się ją jednak stosować również w przypadku postanowienia przez Instytucję Zarządzającą (IZ), że analizę kosztów i korzyści należy przeprowadzić również dla mniejszych projektów (w zamyśle autorów podręcznik winien być stosowany dla inwestycji o wartości **pow. 20 mln EUR**).” **Podręcznik „Niebieska księga – Infrastruktura drogowa”** Wyd. 30.09.2008 r. JASPERS Wspólna Pomoc dla Projektów w Europejskich Regionach)- str.4 podstawą niniejszego opracowania jest „Instrukcja oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć drogowych i mostowych dla dróg powiatowych” opracowanych przez Instytut Badawczy Dróg i Mostów Warszawa, Luty 2008 r. (http://rpo.opolskie.pl/docs/instrukcja_oceny_efektywn9.pdf)

2. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY – PODSUMOWANIE

Przegląd kluczowych informacji o projekcie:

a) Cele projektu

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa drogi powiatowej ul. Moniuszki – Nyskiej w Białej .

Celem projektu jest przebudowa nawierzchni istniejącej jezdni w zakresie konstrukcji nawierzchni , chodników , zjazdów do posesji wraz z przebudową systemu odwodnienia drogi, poprawa widoczności na skrzyżowaniach i w miejscach o ograniczonej widoczności skutkująca poprawą efektywności ciągów komunikacyjnych i bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego oraz poprawą stanu środowiska naturalnego – ograniczenie emisji hałasu i spalin przy jednoczesnym zapewnieniu poprawy warunków życia mieszkańców terenów wiejskich i stworzeniu **bezpiecznych tras dla turystyki rowerowej pomiędzy Parkiem Krajobrazowym „Górami Opawskie” (Natura 2000 - ShL 2008 poz. pltmp 222) i Obszarem Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie” (Natura 2000 - ShL 2008 poz. pltmp 358)**.

Cele te są zgodne z celami określonymi w **Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego**, a w szczególności z **Celem strategicznym 1 - „Współpraca transgraniczna głównie w dziedzinie gospodarczej”** (Cel operacyjny – Organizacja dobrej komunikacji – układ komunikacyjny po obu stronach granicy) oraz z

Cele Powiatu i przedmiotowego projektu zgodne są z:

Celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego 2007 – 2013 :

- 3) - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu.
- 6) - Wielofunkcyjne, różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary

wiejskie.

Wszystkie w/w cele są spójne

z celami horyzontalnymi **Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013**

3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.

5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

oraz

Strategicznymi Wytocznymi Wspólnoty

1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia

2.2 Wspieranie zróżnicowania gospodarczego obszarów wiejskich, obszarów rybołówstwa oraz obszarów o niekorzystnym położeniu ze względu na warunki przyrodnicze

oraz z założeniami **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego:**
Oś 3 TRANSPORT – Działanie 3.1 – Infrastruktura drogowa, poddziałanie 3.1.2 drogi lokalne

Planowana inwestycja to przebudowa istniejącej drogi powiatowej na odcinku Biała – ul. Moniuszki i Nyska – od skrzyżowania z ulicą Opolską do granicy miasta. Długość odcinka 1166 m, szerokość jezdni 5.2-6,0 m

Proponowane rozwiązania techniczne są najbardziej racjonalne ze względu na występujące ukształtowanie terenu. Modernizowany odcinek zróżnicowano ze względu na rodzaj projektowanego wzmocnienia oraz jego grubość jak i sposób jego wykonania. Na sposób, w jaki dokonano podziału wpływ miały takie czynniki jak : odcinki jednorodne pod względem porównywalnych wartości ugięć, stan techniczny istniejących warstw bitumicznych, rodzaj i stopień zniszczenia istniejącej podbudowy jezdni, kategoria nośności gruntu zalegającego bezpośrednio pod konstrukcją jezdni, stopień zagospodarowania terenu, techniczne możliwości powiązania modernizowanej jezdni z przyległymi posesjami oraz odcinki o przekroju ulicznym z kanalizacją deszczową umieszczoną w jezdni. Przyjęto, iż nawierzchnia na skrzyżowaniach z drogami drugorzędnymi w granicach przebudowy posiadać będzie konstrukcję jezdni jak droga główna bez względu na kategorię i stan techniczny drogi podporządkowanej.

Rezultaty zamierzenia projektowego

Rezultatem końcowym zamierzenia projektowego będzie przede wszystkim wzrost dostępności komunikacyjnej oraz poprawa stanu środowiska (zmniejszenie natężenia hałasu, zmniejszona emisja spalin), płynność ruchu – oszczędność czasu w transporcie

pasażerskim i towarowym oraz znaczna poprawa bezpieczeństwa ruchu kołowego, rowerowego i pieszego . Decydującym czynnikiem mającym wpływ na wybór projektu – Znacząca poprawa stanu technicznego dróg pociągnie za sobą poprawę jakości życia mieszkańców i wzrost atrakcyjności wsi co w połączeniu z rosnącą migracją mieszkańców na tereny wiejskie w celach mieszkaniowych z dogodnym dojazdem do miejsca pracy w mieście Biała, Prudnik może spowodować rozwój miejscowości . Ponadto projekt umożliwi stworzenie podstaw do rozwoju turystyki (szczególnie rowerowej)poprawiając bezpieczeństwo na bezpiecznym (bocznym ciągu komunikacyjnym) łączącym Park Krajobrazowy Góry Opawskie z Obszarem Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”

Przewidywane nakłady inwestycyjne

Przewidywane koszty nakładów inwestycyjnych pozyskane na podstawie opracowanego kosztorysu inwestorskiego : 1 721 429 zł netto

Harmonogram projektu

Harmonogram wykonania zamierzenia projektowego przewiduje podział zadania na sześć podstawowych części.

2. DEFINICJA PROJEKTU

Przebudowa ulic Moniuszki i Nyskiej w Białej w celu podwyższenia standardu drogi powiatowej

Opracowaniem objęto :

- przebudowę istniejącej nawierzchni bitumicznej
- przebudowę wjazdów na pola i posesje
- przebudowę i budowa chodników
- modernizację systemu odwodnienia

3. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU

3.1. Podstawowe informacje

3.1.1. Tytuł projektu

Przebudowa ulic Moniuszki i Nyskiej w Białej w celu podwyższenia standardu drogi powiatowej

3.1.2. Lokalizacja projektu

Lokalizacja przedmiotowego projektu przewidziana została na terenie **Powiatu Prudnickiego**, w gminie **Biała** położonej w południowej części województwa opolskiego, na pograniczu dwóch krain geograficznych: Niziny Śląskiej i Sudetów Wschodnich, a ściślej :

- Równiny Niemodlińskiej,
- Kotliny Raciborskiej ,
- Płaskowyżu Głubczyckiego ,
- Gór Opawskich.

W ukształtowaniu powierzchni powiatu widoczne jest zróżnicowanie krajobrazowe:

- Część południowa to urozmaicony teren niewysokich gór zbudowanych ze starych utworów paleozoicznych. Ten mezoregion od 1988 roku podlega ochronie w ramach Parku Krajobrazowego "Góry Opawskie". Walory przyrodnicze i krajobrazowe wraz z istniejącym zagospodarowaniem turystycznym czynią z Gór Opawskich niezwykle atrakcyjne miejsce do wypoczynku.

- Znaczna część powiatu to wysoko położone tereny równinne o łagodnym klimacie i bardzo dobrej glebie lessowej, słabo zalesione, co sprzyja wysokiemu rozwojowi rolnictwa.

Średni stopień uprzemysłowienia - niezbyt rozwinięta i skoncentrowana w miastach produkcja przemysłowa z dobrze rozwiniętą produkcją rolno-spożywczą.

Kolejny ważny czynnik to korzystne położenie komunikacyjne - dobre skomunikowanie z całym obszarem Śląskiem i tzw. "trasą sudecką" z innymi częściami Sudetów oraz północną częścią Czech i Moraw.

Przygraniczne położenie stwarza korzystne warunki do wymiany handlowej, kulturalnej i turystycznej.

Potrzeby komunikacyjne mieszkańców zaspokajane są przez dwa systemy komunikacyjne: kolejowy i drogowy. Jednak podstawową rolę w powiązaniach komunikacyjnych terenu powiatu z ośrodkami administracyjno – usługowymi wyższego rzędu, a szczególnie z miastem Opolem odgrywa system drogowy. Dobrze rozwinięta sieć dróg na terenie powiatu zapewnia dojazd do wszystkich miejscowości i osad.

System kolejowy pełni rolę uzupełniającą łącząc powiat z Dolnym i Górnym Śląskiem i jest z roku na rok coraz bardziej ograniczany przez zmniejszanie ilości połączeń kolejowych. Przez obszar powiatu przebiega już tylko jedna linia kolejowa znaczenia regionalnego relacji Kamieniec Ząbkowicki – Nysa - Prudnik – Kędzierzyn Koźle, obsługująca ruch osobowy i transportowy skomunikowana z liniami kolejowymi całego kraju.

Przez teren powiatu przebiegają dwa odcinki dróg krajowych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym łącząc główne centra gospodarczo – administracyjne Polski i Czech. Prowadzą one ruch osobowy i transportowy do byłego towarowego

przejścia granicznego z Czechami oraz do turystycznego rejonu województwa opolskiego - Gór Opawskich. Są to: droga krajowa nr 40 relacji Granica Państwa – Głuchołazy – Prudnik – Kędzierzyn – Koźle – Pyskowice oraz droga nr 41 relacji Nysa – Prudnik – Trzebinia – Granica Państwa. Przeprowadzają one przez teren gminy głównie ruch tranzytowy w tym także do byłych przejść granicznych w Głuchołazach (Mikulowice i Złate Hory) i jedyne go byłego przejścia pełnotowarowego na terenie Opolszczyzny, będącego jednym z trzech największych na granicy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską, tj. Trzebinia - Bartultowice. Przewiduje się, że trasa w kierunku byłego przejścia graniczo – towarowego Trzebinia – Bartultowice nadal będzie stanowić jeden z ważniejszych korytarzy łączących północ województwa oraz autostradę A4 z granicą polsko - czeską.

Pomimo wejścia Polski do Układu z Schengen trasa dla pojazdów przewożących towary nie straci na znaczeniu będąc najważniejszym ciągiem drogowej wymiany towarów województwa opolskiego na osi północ – południe.

Gminy tworzące Powiat Prudnicki posiadają zorganizowany wywóz nieczystości stałych. Gminy Biała, Lubrza i Prudnik wspólnie eksploatuje składowisko odpadów komunalnych. Gmina Głogówek przekazuje odpady na składowisko odpadów w Domaszkowicach k.Nysy.

Gminy Powiatu Prudnickiego są zwodociągowane praktycznie w 100 %. Natomiast sieć kanalizacyjna sanitarna występuje tylko w miastach Biała, Głogówek oraz w Prudniku i dwóch wsiach gminy Prudnik (Łąka Prudnicka i Moszczanka). Miejscowość Lubrza posiada tylko kanalizację deszczową.

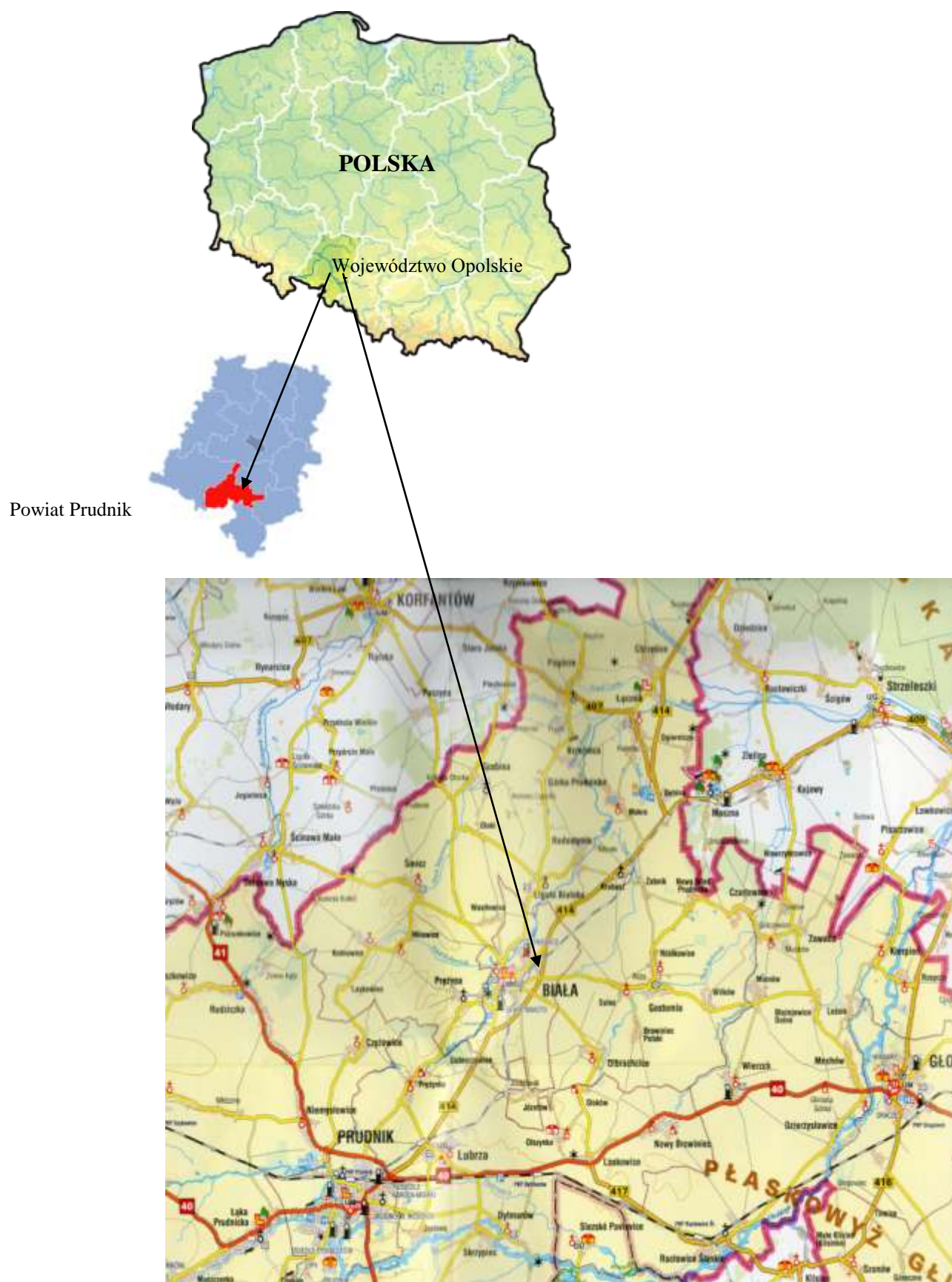
Cały obszar Powiatu pokryty jest siecią telefoniczną, a od 2000 r. jest w zasięgu największych operatorów sieci komórkowej.

Sieć gazową posiadają tylko miasta Prudnik i Głogówek.

Szczegółowa lokalizacja przedmiotowego projektu :

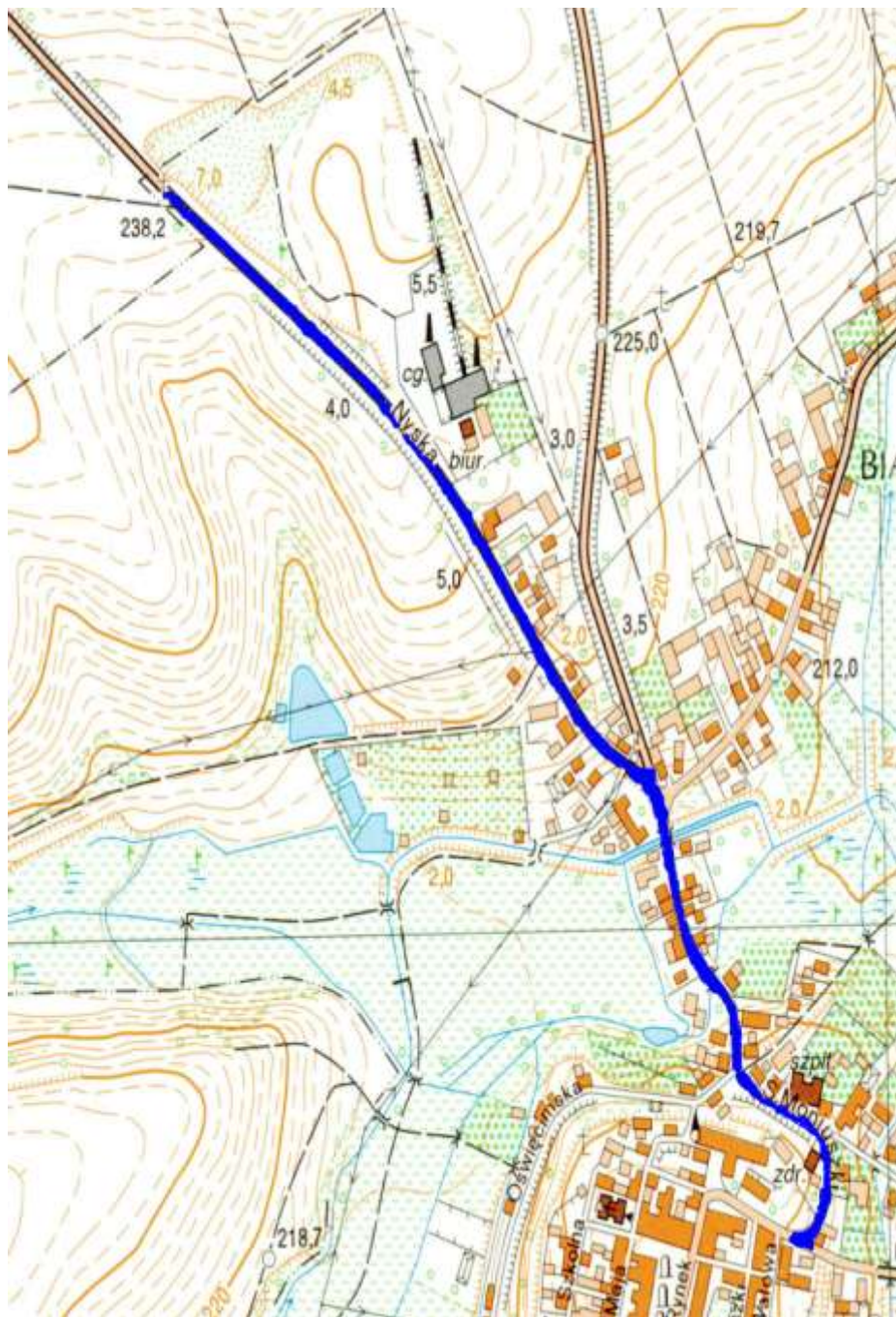
- województwo Opolskie
- powiat prudnicki
- Gmina Biała
- Miejscowość Biała -
- działki nr. :
- KM 17/37 – 906/2, 933, 913, 954, 937, 955
- KM 9 - 502
- KM 8 - 435, 484, 469, 434/1, 482, 439, 464
- KM 7 - 433, 415

RYS. NR 1. LOKALIZACJA OGÓLNA PROJEKTU NA TLE KRAJU I WOJEWÓDZTWA.

Rys. nr 2. Lokalizacja szczegółowa projektu – Biała ul. Moniuszki i Nyska – kolor niebieski

3.2.1. Odniesienie do zatwierdzonej strategii rozwoju danego obszaru, w tym poprawy warunków rozwoju przedsiębiorczości i turystyki

Przedsięwzięcie służące poprawie infrastruktury dróg gminnych i powiatowych oraz warunków komunikacyjności regionu i podnoszącej standardy jej bezpiecznego użytkowania.

-**Strategiczne Wytyczne Wspólnoty** – Decyzja Rady z dn. 6 października 2006 r. w sprawie Strategicznych Wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE).

-**Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013** (Narodowa Strategia Spójności) zaakceptowana w maju 2007 r przez Komisję Europejską.

-**Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2007-2013** (zaakceptowana przez Radę Ministrów w dniu 06 września 2005r.).

-**Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013** przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego z dn. 20 grudnia 2006r. z późn. zmianami, zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 20 lutego 2007r., negocjowany z Komisją Europejską 23 maja 2007 r. w Opolu i 05 września 2007r. w Brukseli. Zatwierdzony IX/X.2007r.

-**Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego 2000-2015** (uchwalona przez Sejmik Województwa Opolskiego 30 maja 2000r i aktualizowana 11 października 2005 r.),

-**Strategia zrównoważonego rozwoju turystyki w Województwie Opolskim na lata 2007 – 2013** (opracowana przez Opolską Regionalną Organizację Turystyczną oraz Instytut Turystyki w Krakowie Sp. z o.o.).

oraz zgodne z założeniami **Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego** .

3.2.2. Powiązania projektu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym

W roku 2004 Polska wstąpiła w struktury Unii Europejskiej. Wydarzenie to postrzegano zarówno w kategorii szansy, jak i wyzwania. By sprostać oczekiwaniom niezbędna była i jest nadal poprawa konkurencyjności polskich firm, oparcie rozwoju gospodarki na wiedzy i innowacyjności. W świetle okresu 2004 – 2006 nowe zasady – nowe ramy prawne na okres 2007 – 2013, koncentrujące się bardziej na priorytetach UE, przyjęte przez Wspólnotę odnoszą się przede wszystkim do uproszczenia procesu tworzenia konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i zrównoważonym rozwoju poprzez ograniczenie go do dwóch etapów i wprowadzenie jednofunduszowości programów operacyjnych oraz umożliwienia większej decentralizacji i regionalizacji środków poprzez zastosowanie prostszych, bardziej efektywnych programów wdrażania i zarządzania poprzez opracowanie – przygotowanie przez kraj członkowski **Narodowych Ram Odniesienia** (etap I) a następnie opracowanie krajowych i regionalnych programów operacyjnych (etap II).

Strategiczne Wytyczne Wspólnoty

Strategiczne Wytyczne Wspólnoty zawarte w decyzji Rady z dn. 6.X.2006r. w sprawie strategicznych Wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE) zawierają zasady i priorytety polityki spójności oraz sugerują w jaki sposób europejskie regiony mogą optymalnie wykorzystać kwotę 308 mld euro , która zostanie przyznana na krajowe i regionalne programy pomocy w okresie najbliższych siedmiu lat . Władze krajowe wykorzystają te wytyczne w procesie opracowywania swoich krajowych priorytetów strategicznych oraz programowania na lata 2007 – 2013 , tak zwanych „krajowych strategicznych ram odniesienia”. Zgodnie z wytycznymi oraz odnowioną strategią lizbońską, programy współfinansowane poprzez **politykę spójności** powinny dążyć do ukierunkowania priorytetów na trzy **główne cele** :

- ◆ poprawa atrakcyjności państw członkowskich, regionów i miast poprzez poprawę dostępności, zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu usług i zachowanie ich potencjału środowiskowego,
- ◆ działanie na rzecz innowacji, przedsiębiorczości i wzrostu gospodarki opartej na wiedzy poprzez zwiększenie zdolności badań naukowych i innowacji, w tym nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- ◆ tworzenie lepszych miejsc pracy i większej ich liczby poprzez zachęcanie większej ilości.

Główne strategiczne wytyczne Wspólnoty to :

- 1.1.Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.
- 1.2.Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu.
- 1.3.Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy.
- 2.1.Wkład miast we wzrost i zatrudnienie.
- 2.2.Wspieranie zróżnicowania gospodarczego obszarów wiejskich, obszarów rybołówstwa oraz obszarów o niekorzystnym położeniu ze względu na warunki przyrodnicze.
- 2.3. Współpraca.
- 2.4. Współpraca transgraniczna.
- 2.5. Współpraca transnarodowa.
- 2.6. Współpraca międzyregionalna.

Wytyczne dążą do zapewnienia równowagi pomiędzy podwójnymi celami agendy zatrudnienia i wzrostu gospodarczego oraz spójności terytorialnej. Stąd też uważa się, że nie może istnieć podejście „jednakowo dla wszystkich” do nowych programów.

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego, uchwalona przez Radę Ministrów w dniu 28.12.2000r., była jedną z podstawowych średniookresowych strategii strukturalnych, nad którymi Rząd podjął prace na początku 1999 r. w celu

zharmonizowania programowania rozwoju w Polsce z programowaniem Unii Europejskiej. Do strategii strukturalnych należały: Narodowa strategia wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, Narodowa strategia rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa (spójna polityka strukturalna rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa), Narodowa strategia rybołówstwa, Narodowa strategia ochrony środowiska oraz Narodowa strategia rozwoju transportu. Niniejszy dokument formułował strategię rozwoju regionalnego na lata **2001-2006** rozumianą jako część strategii rozwoju społeczno-gospodarczego państwa, która zmierzała, przy przestrzeganiu zdefiniowanych zasad i procedur, do realizacji ogólnonarodowych celów rozwoju określonych w odniesieniu do przestrzeni Polski i Europy.

06 września 2005 r. Rada Ministrów zaakceptowała *Narodową Strategię Rozwoju Regionalnego (NSRR)* na lata **2007 – 2013** jako jeden z trzech – *obok Narodowego Planu Rozwoju (NPR)* oraz *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania (KPZK)* – strategicznych dokumentów planistycznych, które określają kierunki rozwoju Polski i jej regionów na lata 2007 – 2013, na kiedy to Unia Europejska zapowiedziała nowy okres finansowania. Zgodnie z ustawą o zasadach wspierania rozwoju regionalnego Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (NSRR) jest jednym z narzędzi tworzonego systemu polityki rozwoju regionalnego w Polsce, określającego cele, priorytety i kryteria wyodrębniania obszarów wsparcia, zasady i kryteria wsparcia finansowego programów wojewódzkich ze strony polityki rozwoju regionalnego państwa. Stanowi więc punkt odniesienia dla preeliminowania wysokości i kierunków wydatkowania środków z budżetu państwa, w tym środków zagranicznych, na realizację kontraktów wojewódzkich oraz innych zadań z zakresu rozwoju regionalnego, programów doradczych, informacyjnych i przedsięwzięć o charakterze pilotażowym. NSRR określa także sposób koordynacji działań wszystkich ministrów oraz funduszy celowych, które są zgodne z celami i zadaniami polityki rozwoju regionalnego państwa, są terytorialnie ukierunkowane i przewidziane do prowadzenia w ramach kontraktów wojewódzkich .

Celem strategicznym Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013 jest zapewnienie wzrostu jakości życia przy zachowaniu zasad rozwoju konkurencyjności kraju i regionów przy jednoczesnej koncentracji na stymulowaniu i utrwalaniu pozytywnych tendencji rozwojowych w województwach z wykorzystaniem ich endogenicznych zasobów .

NSRR w celu realizacji swojego celu strategicznego na lata 2007 – 2013 formułuje następujące **cele kierunkowe rozwoju regionalnego Polski :**

- 1.Cel kierunkowy – większa konkurencyjność województw,
- 2.Cel kierunkowy – większa spójność społeczna, gospodarcza i przestrzenna,
- 3.Cel kierunkowy – szybszy wzrost – wyrównanie szans rozwojowych.

koncentrując się na następujących zadaniach:

- a)określenie głównych problemów rozwoju regionalnego kraju i wskazanie jakie są możliwości rozwiązania oraz jak ich rozwiązanie może wspierać procesy rozwoju zarysowane w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2007 – 2013,
- b)określenie celów polityki regionalnej rządu, sposobów jej realizowania oraz podstaw finansowania,

- c) wskazanie na regionalne uwarunkowania realizacji sektorowych programów horyzontalnych oraz określenie sposobów ich koordynacji przez politykę regionalną Państwa,
- d) wskazanie na związki polityki i polityki przestrzennego zagospodarowania państwa oraz określenie realizacyjnych i finansowych relacji pomiędzy tymi politykami,
- e) określenie zasad rozdziału środków na regionalne programy operacyjne realizowane w poszczególnych województwach,
- f) określenie priorytetów, jakimi powinny się kierować samorzady województw w formułowaniu swoich polityk rozwoju regionów, które mają być finansowane w ramach regionalnych programów operacyjnych (RPO),
- g) określenie sposobu przygotowania RPO oraz ich uzgadniania,
- h) wskazanie na konieczne zmiany w warstwie regulacyjnej oraz w szeroko rozumianym otoczeniu rozwoju regionalnego i polityki regionalnej, których wprowadzenie jest konieczne dla osiągnięcia zakładanych celów i stosowania założonych instrumentów.

Przyjęcie w/w celów strategicznych jest zgodne z zasadą rozwoju wszystkich polskich województw. W praktyce oznacza to dążenie jednocześnie do poprawienia konkurencyjności gospodarczej polskich regionów i całego kraju, jak również wyrównania szans rozwojowych tych obszarów, które bez pomocy państwa skazane są na marginalizację lub długotrwałe problemy rozwojowe.

Rosnąca KONKURENCYJNOŚĆ gospodarki, SPÓJNOŚĆ państwa (w każdym z trzech wymiarów : gospodarczym , społecznym i przestrzennym) oraz satysfakcjonujący WZROST jakości życia to wyznaczniki rozwoju kraju.

Narodowa Strategia Spójności – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia

Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006 przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003r. został skorygowany zgodnie z decyzją Rady Ministrów z dnia 11 lutego 2003r i był strategicznym, średniookresowym dokumentem planistycznym, pierwszym, który scalał na poziomie krajowym horyzontalne, sektorowe i regionalne działania interwencyjne państwa, wskazywał kierunki rozwoju gospodarczego Polski w pierwszych latach po akcesji, mając zapewnić warunki sprzyjające długotrwałemu wzrostowi gospodarczemu i podniesieniu poziomu życia mieszkańców. NPR służył jako podstawa negocjowania przez Polskę Podstaw Wsparcia Wspólnoty (Community Support Framework), dokumentu określającego kierunki i wysokości wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych oraz służył jako podstawa interwencji z Funduszu Spójności. Jego strategicznym celem było:

Rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Natomiast celem strategicznym Podstaw Wsparcia Wspólnoty było:

Rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości,

zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Polska, wstępując do Unii Europejskiej w maju 2004 r., włączyła się w realizację jednej z ważniejszych wspólnotowych polityk – **polityki spójności**, mającej na celu promowanie harmonijnego rozwoju całego terytorium UE – 25 poprzez działania prowadzące do zmniejszenia dysproporcji w poziomach życia jej regionów, a tym samym do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Wspólnoty.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007 – 2013, w swych założeniach miał stać się narzędziem do zapewnienia Samorządom faktycznej – a nie tylko formalnej – podmiotowości w zakresie programowania i stymulowania rozwoju swoich regionów i został wyrażony w NSS.

Narodowa Strategia Spójności - jej pierwszy projekt (założenia) został zaakceptowany 27 września 2005 r. przez Radę Ministrów a przyjęty 27 grudnia 2005 r. Drugą wersję rząd polski przyjął 14 lutego 2006 r., kolejną w sierpniu 2006 r., by następnie przedstawić ją Komisji Europejskiej. W maju 2007 r. Komisja Europejska zaakceptowała przedstawioną NSS na lata 2007 – 2013.

Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych:

**Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),
Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)
oraz Funduszu Spójności (FS)** w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013 .

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia to nowy instrument systemu programowania na lata 2007 – 2013, który określa m.in. strategie opracowania programów operacyjnych współfinansowanych z EFRR , EFS i FS .

Celem strategicznym NSS (SSRO) na lata 2007 – 2013 jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej .

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i spójności społecznej,
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie

- sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
6. Wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Łączna suma środków zaangażowanych w realizację NSRO w latach 2007 – 2013 wyniesie ok. 85,6 mld euro. Z tytułu realizacji NSRO średniorocznie (do roku 2015) będzie wydatkowane ok. 9,5 mld euro, co odpowiada około 5% produktu krajowego brutto. Z tej sumy:

- ◆ 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu Unii,
- ◆ 11,9 mld euro z krajowych środków publicznych, w tym 5,93 mld euro z budżetu państwa,
- ◆ ok. 6,4 mld euro zostanie zaangażowanych ze strony podmiotów prywatnych.

Wydatki z polityki spójności będą koordynowane z wydatkami przeznaczonymi na instrumenty strukturalne Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, a także programami europejskimi w sferze wzmocnienia konkurencyjności. Łączna suma środków włączona w realizację zadań rozwojowych, których głównym elementem będzie NSRO, wyniesie ponad 107,9 mld euro, w tym 85,4 środków UE.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

◆ PO Infrastruktura i Środowisko (27,9 mld euro)	- 41,9% całości środków
◆ 16 regionalnych PO środków (16,6 mld euro)	- 24,9% całości
◆ PO Kapitał Ludzki środków (9,7 mld euro)	- 14,6% całości
◆ PO Innowacyjna Gospodarka środków (8,3 mld euro)	- 12,4% całości
◆ PO Rozwój Polityki Wschodniej 2,3 mld euro)	- 3,4% całości środków (
◆ PO Pomoc Techniczna środków (0,5 mld euro)	- 0,8% całości
◆ PO Europejskiej Wspólnoty Terytorialnej	- 0,7 mld euro .

Pozostałe środki finansowe w ramach obu funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności zostaną przeznaczone na utworzenie krajowej rezerwy wykonania (2% wartości alokacji, czyli 1,3 mld euro) .

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2007 – 2013

Programy operacyjne, wg nowych zasad, przybrały charakter dokumentów bardziej strategicznych, tj. zwiększono nacisk na opis strategii oraz priorytetów. Jednoznaczny

potwierdzeniem idei pełnej decentralizacji programowania rozwoju regionów w latach 2007 – 2013 jest przekazanie samorządom województw kompetencji w zakresie przygotowania i wdrażania regionalnych programów operacyjnych, które zgodnie z wprowadzoną zasadą jednofunduszowości wspierane będą z EFRR. Tym samym Zarządy Województw po raz pierwszy pełnić mają funkcję Instytucji Zarządzających dla tych programów. Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego przyjęty został uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 57/2006 w dniu 20 grudnia 2006 r. i z późniejszymi zmianami został zaakceptowany w dniu 20 lutego 2007r. przez Radę Ministrów. Po negocjacjach w dniach 23 maja 2007r. w Opolu i 05 września 2007r. w Brukseli strona polska otrzymała informację od Komisji Europejskiej, iż powinien zostać przyjęty na przełomie września i października 2007r. I tak się stało.

RPO WO na lata 2007 – 2013 należy traktować jako jedno z narzędzi realizacji STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPLSKIEGO co oznacza, że przyczynić się ma do osiągnięcia celów w niej określonych przez podejmowanie działań, które uznano za najistotniejsze w latach 2007 – 2013 z punktu widzenia rozwoju regionu oraz jednocześnie kwalifikują się do wsparcia z EFRR .

Celem głównym RPO WO 2007 – 2013 jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społeczno – gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania .

Program skierowany jest m.in. do przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji kultury, ochrony zdrowia, uczelni wyższych, organizacji poza samorządowych, stowarzyszeń i fundacji.

Na realizację całego RPO WO przewidziano 427,1 mln euro, pochodzących z funduszy strukturalnych, co stanowi 407,8 euro na mieszkańca.

Dla osiągnięcia celu głównego RPO WO określono siedem celów strategicznych, które będą realizowane poprzez odpowiadające im siedem osi priorytetowych RPO WO 2007 – 2013 .

Cele strategiczne RPO WO 2007 – 2013:

- C1.** Wzmocnienie gospodarki regionu poprzez rozwój przedsiębiorczości, sektora B + R oraz infrastruktury turystycznej i rekreacyjno – sportowej na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego.
- C2.** Tworzenie technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT oraz ich upowszechnienie na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego w województwie opolskim.
- C3.** Zwiększenie perspektyw rozwojowych regionu i mobilności jego mieszkańców poprzez rozwój infrastruktur transportowej.
- C4.** Poprawa stanu środowiska naturalnego i ochrona przyrody oraz zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
- C5.** Wzmocnienie roli edukacji i oświaty, wzrost znaczenia kultury na rzecz zwiększenia atrakcyjności regionu oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa

zdrowotnego dla zapewnienia efektywności regionalnych zasobów pracy.

- C6.** Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów zdegradowanych oraz przeznaczonych do rewitalizacji.
- C7.** Zapewnienie efektywnego i sprawnego zarządzania, monitorowania oceny i kontroli RPO WO 2007 – 2013 oraz osiągnięcie pełnej absorpcji środków funduszy strukturalnych w latach 2007 – 2013.

Systemowe działania na rzecz osiągnięcia celu głównego i celów strategicznych RPO WO 2007 – 2013 zostały sformułowane w odpowiadających im siedmiu osiach priorytetowych Programu co oznacza, że cele osi priorytetowych są równoważne z celami strategicznymi Programu.

Osie Priorytetowe RPO WO 2007 – 2013.

- OŚ P 1** – Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
- OŚ P 2** – Społeczeństwo informacyjne
- OŚ P 3** – Transport
- OŚ P 4** – Ochrona środowiska
- OŚ P 5** – Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe
- OŚ P 6** – Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych
- OŚ P 7** – Pomoc techniczna

CEL GŁÓWNY

C1.	OŚ P1
C2.	OŚ P2
C3.	OŚ P3
C4.	OŚ P4
C5.	OŚ P5
C6.	OŚ P6
C7.	OŚ P7

Osiągnięcie celów określonych w RPO WO 2007 – 2013 wpłynąć ma na rozwój całego województwa opolskiego, stąd też nie będą dyskryminowane żadne obszary regionu, w tym również obszary wiejskie. Jednocześnie zakres wsparcia dla tych obszarów zgodny z zakresem interwencji EFRR oraz działania na rzecz obszarów wiejskich będą komplementarne do przedsięwzięć realizowanych w ramach innych inicjatyw i programów operacyjnych na lata 2007 – 2013.

Cele określone w RPO WO 2007 – 2013 są spójne :

- z celami wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego 2000 – 2015,
- z kierunkami rozwoju określonymi na poziomie kraju w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007 – 2013,
- oraz na poziomie Wspólnoty w Polityce Spójności wspierającej wzrost gospodarczy i zatrudnienie : Strategiczne wytyczne Wspólnoty oraz założeniach strategii lizbońskiej.

RPO WO 2007 – 2013 jest komplementarny w stosunku do krajowych programów operacyjnych na lata 2007 – 2013 realizowanych w ramach NSRO 2007 – 2013.

Tabela nr 3 przedstawia spójność RPO WO 2007 – 2013 z dokumentami na poziomie kraju i regionu .

RPO WO 2007 – 2013 - cele szczegółowe -	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego - cele strategiczne -	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013 - cele horyzontalne -	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty
C.1 Wzmocnienie gospodarki regionu poprzez rozwój przedsiębiorczości , sektora B + R oraz infrastruktury turystycznej i rekreacyjno – sportowej na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego .	I - Innowacyjny Region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami. II - Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie . III - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu . IV - Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju .	4 - Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw , w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług ,	1.2 – poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu
C.2 Tworzenie technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT oraz ich upowszechnienie na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego w województwie opolskim .	I - Innowacyjny Region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami. VI - Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie .	4 - Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw , w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług , 6 - Wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich .	1.2 – poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu
C.3 Zwiększenie perspektyw rozwojowych regionu i mobilności jego mieszkańców poprzez rozwój infrastruktur transportowej .	III - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu . IV - Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju . V - Rozwój funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej . VI - Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie .	3 - Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski ,	1.1 – zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia
C.4 Poprawa stanu środowiska naturalnego i ochrona przyrody oraz zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego .	II - Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie . III - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu . IV - Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju . V - Rozwój funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej .	3 - Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski , 6 - Wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich .	1.1 – zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia

<p>C.5 Wzmocnienie roli edukacji i oświaty , wzrost znaczenia kultury na rzecz zwiększenia atrakcyjności regionu oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dla zapewnienia efektywności regionalnych zasobów pracy .</p>	<p>I - Innowacyjny Region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami. II - Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie . V - Rozwój funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej . VI - Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie . VII - Rozwój wielokulturowej tożsamości oraz międzynarodowej i krajowej współpracy regionalnej .</p>	<p>2 - Poprawa jakości kapitału ludzkiego i spójności społecznej , 3 - Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski , 6 - Wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich .</p>	<p>1.3 – zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy</p>
<p>C.6 Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej , gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów zdegradowanych oraz przeznaczonych do rewitalizacji .</p>	<p>II - Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie . III - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu . IV - Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju . VI - Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie .</p>	<p>2 - Poprawa jakości kapitału ludzkiego i spójności społecznej , 5 - Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej , gospodarczej i przestrzennej , 6 - Wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich .</p>	<p>1.3 – zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy 2.1 – wkład miast we wzrost i zatrudnienie</p>
<p>C.7 Zapewnienie efektywnego i sprawnego zarządzania , monitorowania oceny i kontroli RPO WO 2007 – 2013 oraz osiągnięcie pełnej absorpcji środków funduszy strukturalnych w latach 2007 – 2013 .</p>	<p>I - Innowacyjny Region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami.</p>	<p>1 - Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa ,</p>	<p>1.3.4 – zdolność administracyjna</p>

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000-2015 została uchwalona przez Sejmik Województwa Opolskiego 30 maja 2000r. Dokument powstawał we współpracy środowisk samorządowych , gospodarczych i społecznych . Analiza szans i zagrożeń pozwoliła na sformułowanie długofalowej wizji rozwoju regionu wyrażonej w postaci misji i kierunków perspektywicznych . W efekcie tych działań przyjęto strategię określającą misję regionu o następującej treści : „**Województwo opolskie regionem partnerstwa, zamieszkałym przez ludzi wykształconych i otwartych na świat**”.

Planuje się, że województwo opolskie będzie w przyszłości : regionem wykształconego społeczeństwa; regionem otwartym na świat; regionem dobrego sąsiedztwa; regionem o wysokim standardzie życia; regionem zrównoważonego rozwoju; regionem wielofunkcyjnej i nowoczesnej gospodarki; regionem efektywnego rolnictwa

i nowoczesnej wsi; regionem decydującym o własnym rozwoju.

Zmieniająca się rzeczywistość społeczno – gospodarcza i polityczna Polski zainicjowała szereg istotnych zmian w dziedzinie programowania i planowania strategicznego, również na poziomie regionalnym. Potrzeba dostosowania zapisów strategii regionalnej do tworzonych na nowy okres programowania dokumentów krajowych oraz wnioski ze sprawozdania z realizacji zapisów obowiązującej od 2000 r. strategii na lata 2000 – 2015 za okres 2000 – 2004 utwierdziły Zarząd Województwa Opolskiego w decyzji o konieczności jej aktualizacji. Strategię aktualizowano uchwałą nr XXXIX/350/2005 z 11 października 2005 r. Aktualizacja zweryfikowała dotychczasowe podejście do kwestii rozwoju regionalnego i wzbogaciła je o kilka kluczowych elementów, w tym przestrzenny.

Priorytety rozwojowe dla województwa opolskiego ustalono w następujący sposób:

- 1) Wzmocnienie konkurencyjności województwa opolskiego.
- 2) Wyrównanie szans rozwoju w regionie.

W części postulatywnej SRWO przedstawiono **cele strategiczne** osiągnięcia ww. Priorytetów:

- 1) Innowacyjny Region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami.
- 2) Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie .
- 3) Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu .
- 4) Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju .
- 5) Rozwój funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej .
- 6) Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie .
- 7) Rozwój wielokulturowej tożsamości oraz międzynarodowej i krajowej współpracy regionalnej .

Tabela nr 4 przedstawia cele strategiczne i operacyjne PRWO.

L.p.	Cel strategiczny	Cele operacyjne
1.	Innowacyjny Region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami	1.efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy , 2.wzrost powiązań nauki z rozwojem regionu , 3.budowanie społeczeństwa informacyjnego i rozwój bazy technicznej na jego potrzeby , 4.budowanie efektywnego regionalnego systemu innowacyjności , 5.wzmacnianie konkurencyjności firm , 6.rozwoj społeczeństwa obywatelskiego .
2.	Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie	1.Wzmocnienie potencjału ludnościowego , 2.Tworzenie warunków dla zwiększenia zatrudnienia , 3.Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy , 4.Korzystne warunki zamieszkania i rozwoju , 5.Rewitalizacja miast i miasteczek , 6.Województwo opolskie bezpiecznym regionem , 7.Tworzenie warunków poprawy zdrowia i mieszkańców i skutecznej pomocy społecznej , 8.Tworzenie warunków do realizacji potrzeb oświatowych i kulturowych społeczeństwa , 9.Zachowanie , popularyzacja i wykorzystanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych Śląska Opolskiego .
3.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu	1.podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej , 2.zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego , 3.wzrost poziomu produkcji i wykorzystania energii odnawialnej 4.pełna dostępność mediów technicznych , 5.systemowe zabezpieczenia przeciwpowodziowe , 6.ochrona zasobów i jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych 7.ochrona powietrza i ochrona przed hałasem , 8.systemowa gospodarka odpadami i ściekami .
4.	Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju	1.rozwoj sektora MŚP , 2.rozwoj sektora usług , 3.wykorzystanie potencjału i pozycji znaczących przedsiębiorstw w gospodarce regionu z zastosowaniem proekologicznych technologii , 4.autostrada A-4 jako oś rozwoju gospodarczego , 5.rozwoj centów logistycznych , 6.rozwoj i wzmocnienie instytucji otoczenia i biznesu , 7.wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu .
5.	Rozwój funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej	1.rozwoj węzłowych funkcji komunikacyjnych , 2.wzmocnienie opolskiego centrum edukacyjnego , 3.wzmocnienie kulturotwórczej i promocyjnej roli Opola w skali krajowej i międzynarodowej , 4.harmonijny rozwój przestrzenny i gospodarczy aglomeracji opolskiej .
6.	Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji	1.zachowanie i wykorzystanie zasobów kulturowych oraz przyrodniczych wsi , poprawa stanu środowiska , 2.poprawa zagospodarowania obszarów wiejskich i kształtowanie

	i zamieszkania obszary wiejskie	warunków życia z udziałem społeczności lokalnych , 3.poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich i rozwój infrastruktury technicznej , 4.rozwój turystyki wiejskiej , 5.konkurencyjność i wzrost wielofunkcyjności gospodarstw rolnych , 6.rozwój przedsiębiorczości oraz poprawa efektywności ekonomicznej i produkcyjnej przetwórstwa rolno – spożywczego , 7.poprawa edukacji oraz rozwój kapitału ludzkiego i społecznego wsi , 8.powszechność odnowy wsi i podejścia typu LEADER oraz usprawnienie instrumentów sterowania rozwojem .
7.	Rozwój wielokulturowej tożsamości oraz międzynarodowej i krajowej współpracy regionalnej	1.tworzenie warunków do rozwoju wielokulturowej tożsamości regionalnej , 2.region jako obszar wielokulturowego społeczeństwa otwartego na świat , 3.odwrócenie tendencji migracyjnych oraz stworzenie warunków do reemigracji , 4.pobudzenie rozwoju gospodarki przez wykorzystanie migracyjnego transferu dochodów i wiedzy , 5.tworzenie warunków i wiedzy do podtrzymania i wzmacniania poczucia więzi z regionem , 6.przygotowanie regionu do imigracji , 7.zwiększenie atrakcyjności regionu i aktywny udział w polityce regionalnej Unii Europejskiej .

Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego

Dokument opracowany w 2000 roku wspólnie z partnerami Powiatu (Radą Liderów Lokalnych, czyli reprezentatywną dla gmin powiatu grupą, mającą na celu opracowanie strategii) określiło misję tej jednostki administracyjnej jako:

„Wspólnotę Gmin Powiatu Prudnickiego, czerpiącą korzyści z przygranicznego położenia Miejsca zwiększania szans indywidualnego rozwoju swoich mieszkańców”

w ramach prac, po przeprowadzonej analizie SWOT zostały przyjęte następujące **Cele Strategiczne Wspólnoty Prudnickiej :**

- 1.Współpraca transgraniczna, głównie w dziedzinie gospodarczej.
- 2.Uporządkowanie środowiska naturalnego - wyposażenie w infrastrukturę techniczną i rozwiązania systemowe.
- 3.Turystyka - wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i środowiskowych.
- 4.Edukacja dostosowana do rynku pracy i kształcenie ustawiczne.
- 5.Aktywizacja przetwórstwa rolno-spożywczego i modelowanie restrukturyzacyjne

rolnictwa.

6. Poprawa jakości życia oraz zapewnienie stabilności i perspektyw lokalnej społeczności.

7. Zapewnienie ładu przestrzennego powiatu zrównoważonego ekologicznie.

8. Podnoszenie efektywności organizacji sterowania rozwojem.

Dla sprawnej realizacji powyższych celów przyjęto następujące cele szczegółowe :

Dla celu - 1. Współpraca transgraniczna, głównie w dziedzinie gospodarczej.

- **Organizacja dobrej komunikacji** i przejść granicznych (układ komunikacyjny po obu stronach granicy w ramach przejścia granicznego Trzebina - Bartultovice oraz Raclawice Sl. - Głogówek - Osoblaha)
- Dwukierunkowy, sprawny i efektywny przepływ informacji turystycznej, gospodarczej, sportowo-kulturalnej, itd.
- Wzajemne poznanie się gmin i członków Euroregionu Pradziad poprzez wymianę różnych grup: młodzieży, grup zawodowych, organizacji, itp.
- Wykorzystanie możliwości zbytu produktów rolnych polskich w Czechach i czeskich w Polsce
- Wykorzystanie imprez kulturalnych, wystawienniczych, sportowych do wzajemnego zbliżenia
- Opracowanie ścieżek rowerowych w Euroregionie i opracowanie planistyczno-kartograficzne
- Poszukiwanie pracodawców czeskich
- Polsko-czeski przepływ siły roboczej, poznanie kultury pracy w oparciu o „EURES-T”

Dla celu - 2. Uporządkowanie środowiska naturalnego - wyposażenie w infrastrukturę techniczną i rozwiązania systemowe

- Inwentaryzacja przyrodnicza Euroregionu Pradziad
- Zmniejszenie skażenia środowiska poprzez kanalizowanie wszystkich wsi powiatu prudnickiego.
- Zakończenie wodociągowania wsi.
- Opracowanie studium kanalizacji sanitarnej gmin powiatu prudnickiego wraz z dolinami Złotego Potoku, Osoblógi, Białki i Złatych Hor
- Poszukiwanie wspólnych rozwiązań polsko-czeskich zrzutu ścieków komunalnych w rejonie pogranicza
- Wdrożenie systemu segregacji odpadów i ich powtórnego wykorzystania
- Uporządkowanie systemów ciepłowniczych z punktu widzenia eliminacji niskiej emisji
- Gazyfikacja wsi
- Poprawa rozwiązań komunikacyjnych z punktu widzenia bezpieczeństwa człowieka i uciążliwości oddziaływania na środowisko
- Regulacja koryt rzecznych i zwiększenie bezpieczeństwa przeciw-powodziowego
- Zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i zabezpieczenie potencjału wody

poprzez budowę zbiorników retencyjnych

- Ochrona melioracyjna łąk i nasadzenia śródpolne otwartych przestrzeni
- Poprawa jakości gleb
- Zwiększenie estetyki naszego otoczenia
- Uzbrojenie terenu pod inwestycje

Dla celu 3. Turystyka - wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i środowiskowych

- Wszechstronna promocja walorów Ziemi Prudnickiej
- Aktywizacja kulturalna gmin powiatu
- Wykorzystywanie bogactwa kulturowo-historycznego do opracowywania edukacyjnych programów autorskich
- Wykorzystanie terenu do budowy ścieżek rowerowych i pieszych szlaków turystycznych
- Opracowywanie map, folderów, wydawnictwa regionalne, powiatowe i lokalne
- Powiatowe i gminne centra informacji
- **Rozwój agroturystyki**

Dla celu 4. Edukacja dostosowana do rynku pracy i kształcenie ustawiczne

- Bilansowanie potrzeb rynku pracy
- Przekształcenie kierunków kształcenia do lokalnych potrzeb
- Wsparcie dla edukacji na poziomie ponad licealnym nowe inicjatywy edukacyjne
- Bilansowanie potrzeb rynku pracy: - rozwój umiejętności powiązany z regionalnymi potrzebami rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, - reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa, - promocja przedsiębiorczości
- Utworzenie placówek kształcenia ustawicznego
- Zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw

Dla celu - 5. Aktywizacja przetwórstwa rolno-spożywczego i modelowanie restrukturyzacyjne rolnictwa

- Podjęcie opracowania kompleksowego programu przetwórstwa płodów rolnych, itp.
- Współdziałanie wiodących w subregionie zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego
- Powołanie regionalnych finansowych pomocy dla wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw
- Rozwój małej przedsiębiorczości na terenach wiejskich jako alternatywne źródło dochodu

Dla celu 6. Poprawa jakości życia oraz zapewnienie stabilności i perspektyw lokalnej społeczności

- Brak w pełni rozwiązanych potrzeb w zakresie infrastruktury
- Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców powiatu

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- Ułatwianie podejmowania własnej działalności gospodarczej
- Integracja byłej kadry zawodowej i byłych pracowników cywilnych jednostek wojskowych byłego garnizonu w Prudniku poprzez organizowanie przedsięwzięć integracyjnych

Dla celu 7. Zapewnienie ładu przestrzennego powiatu zrównoważonego ekologicznie
- Aktywizacja gospodarcza wzdłuż Osobłogi

8. Podnoszenie efektywności organizacji sterowania rozwojem :

- Organizacja Centrum Rozwoju w powiecie
- Doskonalenie i rozwój Publicznej Służby Zatrudnienia

Realizacji tak zdefiniowanych celów strategicznych służyć będą następujące kierunki działań:

- rozwijanie aktywności gospodarczej uzupełniającej działalność sąsiednich obszarów, głównie gmin terenów przygranicznych Polski i Czech,
- **rozwój infrastruktury komunalnej, komunikacyjnej oraz systemowe rozwiązania w gospodarce wodno-ściekowej i odpadami,**
- **upowszechnianie walorów środowiskowych i dziedzictwa kulturowo-historycznego na potrzeby rozwoju powiatu,**
- organizacja i upowszechnienie kształcenia ustawicznego jako naturalnej potrzeby społeczności lokalnej i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy,
- restrukturyzacja obszarów rolnictwa i aktywizacja wszelkich form przetwórstwa rolno-spożywczego,
- **podwyższanie atrakcyjności zamieszkiwania na terenie powiatu, poprawa warunków życia poprzez wspieranie rozwoju i modernizacji infrastruktury społecznej i technicznej przy zapewnieniu szerokiego dostępu do kultury, sportu i rekreacji dla zapobieżenia procesowi odpływu mieszkańców,**
- weryfikacja i koordynacja planów zagospodarowania przestrzennego i opracowanie spójnej koncepcji modyfikacji tych planów,
- podnoszenie jakości usług publicznych w powiecie i certyfikacja procesów sterowania rozwojem w powiecie i gminach ,

Wymienionym wyżej celom strategicznym i szczegółowym przyporządkowano cały

katalog idei projektów o zasięgu gminnym i w niewielkim stopniu powiatowych . Stworzenie zbiorów idei projektów na podstawie identyfikacji większości oczekiwań społeczności lokalnej i ich rozwijanie do postaci wstępnie opracowanych programów operacyjnych jest zadaniem spoczywającym na Radzie Liderów Lokalnych. Natomiast opisanie istoty każdego projektu rozwojowego lub zadania realizacyjnego, jego uzasadnienie, sposób realizacji, wstępny szacunek kosztów i montaż środków finansowych wdrożenia jest zadaniem zespołów projektowych lub kierowników projektów, czyli etapu wykraczającego poza harmonogram prac Rady Liderów Lokalnych.

Przedmiotowe zadanie jest zgodne z celami określonymi w **Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego** :

Celem strategicznym 1 - „Współpraca transgraniczna głównie w dziedzinie gospodarczej” (Cel operacyjny – Organizacja dobrej komunikacji – układ komunikacyjny po obu stronach granicy).

zbieżny z

Celem strategicznym 2 - „Uporządkowanie środowiska naturalnego – wyposażenie w infrastrukturę techniczną i rozwiązania systemowe ” (Cel operacyjny Poprawa rozwiązań komunikacyjnych z punktu widzenia bezpieczeństwa człowieka i uciążliwości oddziaływania na środowisko)

zbieżny z

Celem strategicznym „Zapewnienie ładu przestrzennego powiatu zrównoważonego ekologicznie ” (Cel operacyjny – Aktywizacja gospodarcza w dorzeczu Osobłogi)

zbieżny z

Cel strategiczny 3 – „Turystyka – wykorzystanie walorów historycznych , kulturowych i środowiskowych” (Cel operacyjny - „Wykorzystanie terenu do budowy ścieżek rowerowych i pieszych szlaków turystycznych” oraz „Rozwój agroturystyki ”)

Cele Powiatu i przedmiotowego projektu są zgodne z :

Celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego 2007 – 2013 :

- 3) - **Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu .**
- 4) - **Aktywizacja gospodarcza regionu, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju**
- 5) - **Rozwój współpracy międzynarodowej, kontaktów indywidualnych oraz współpracy**

transgranicznej.

6) - Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie .

które są zbieżne z celami określonymi w dokumencie p.n. **Strategia zrównoważonego rozwoju turystyki w województwie opolskim na lata 2007–2013 :**

Cel strategiczny 4 : Rozwój produktu markowego – turystyka tranzytowa i przygraniczna

Cel operacyjny 4.1 Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju turystyki przygranicznej

Cel strategiczny 5: Rozwój produktu markowego – turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna – cel operacyjny 5.1 Rozwój turystyki rowerowej krajoznawczej na terenie województwa

Cel strategiczny 3: Rozwój produktu markowego – turystyka na terenach wiejskich

Cel operacyjny 3.1 : Rozwój agroturystyki

i spójne

z celem horyzontalnym **Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013**

3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski ,

5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,

2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,

oraz **Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty**

1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia (1.1.1 Rozszerzenie i poprawa infrastruktury transportowej)

i zgodne osią 3. Transport , Działaniem 3.1. Infrastruktura drogowa - poddziałanie 3.1.2. Drogi lokalne (Kategoria 23 – Drogi regionalne i lokalne) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego

3.3 Analiza otoczenia społeczno-gospodarczego projektu .

Powiat Prudnicki – pokrywa się w chwili obecnej z regionem historycznym zwanym Ziemią Prudnicką. Położony w przeważającej części w dorzeczu Osobłogi, stanowi historycznie najdalej na południowo-zachodnią część Górnego Śląska. Główne ośrodki tej krainy to miasta Prudnik, Głogówek i Biała. Wszystkie mają bogatą historię, sięgającą XIII w. i obfitują w zabytki architektury. Historia powiatu jako tworu administracyjnego rozpoczyna się w 1742, kiedy to w ramach reformy administracyjnej nowo podbitych ziem Fryderyk Wielki wydzielił Kreis Neustadt – Powiat Prudnicki (warto zauważyć, że zgodnie ze spisem ludności w państwie pruskim, liczący wówczas ok. 3 400 mieszkańców Prudnik był największym miastem na terenach dzisiejszego województwa opolskiego i 3-cim co do wielkości miastem Śląska). W granicach powiatu znalazły się również takie miejscowości jak: Przechód, Pokrzywna (dziś powiat nyski), Strzeleczyce, Walce (dziś powiat krapkowicki), Ściborzyce Małe (dziś powiat głubczycki). Niemal w niezmienionym kształcie powiat ten przetrwał do 1945 r. . Po II wojnie światowej poza ziemiami powiatu prudnickiego znalazły się: Przechód, Strzeleczyce, Walce, Ściborzyce Małe, natomiast dołączony został Jarnołówka. Kolejna reforma administracyjna z 28 maja 1975 roku na niemal ćwierć wieku zmasowała z map Powiat Prudnicki. Dziś składa się on z 3 gmin miejsko – wiejskich: Prudnik, Głogówek, Biała oraz jednej gminy wiejskiej – Lubrza.

Powiat Graniczy z powiatami nyskim, opolskim, krapkowickim, kędzierzyńsko - kozielskim, głubczyckim oraz powiatem bruntalskim (Republika Czeska). Najdalej wysunięte punkty graniczne powiatu, to :

północ – punkt w Borach Niemodlińskich (sołectwo Chrzelice gm. Biała N 52°33`15``) -

południe – południowe stoki wzgórza Lipowiec (sołectwo Trzebina gm. Lubrza N52°15`57``)

zachód – punkt na granicy z Lasem Lipowskim (sołectwo Mieszkowice gm. Prudnik E17°26`26``)

wschód – punkt w lesie między Twardawą a Pokrzywnicą (sołectwo Twardawa – gm. Głogówek E 18°00`58``)

Średnia roczna temperatura – 8° C, suma opadów : Prudnik (wpływ masywu sudeckiego – Wysokich Jesioników) – 700- 800 mm, okolice Białej 600 mm, a płu skraj powiatu ok. 575 mm. Pokrywa śnieżna utrzymuje się najdłużej w okolicy Prudnika – od października, nawet do końca marca, najcieplejszy miesiąc to lipiec, najzimniejszy to styczeń.

POWIERZCHNIA

W skład powiatu wchodzi 4 gminy, w tym 3 gminy miejsko – wiejskie (Biała – 29 sołectw, Głogówek – 21 sołectw, Prudnik – 10 sołectw) i 1 gmina wiejska (Lubrza – 11 sołectw) .

Powierzchnia powiatu to 571 km² odpowiednio :

Gmina Prudnik : 123,13 km²

Gmina Głogówek:	170 km ²
Gmina Biała:	195 km ²
Gmina Lubrza:	83 km ²

Podstawową dziedziną gospodarki na terenie powiatu jest rolnictwo. Blisko 80 % powierzchni stanowią użytki rolne. Jego rozwojowi sprzyjają dobre warunki środowiska przyrodniczego. Lasy stanowią 11,4 % powierzchni powiatu. Rozpiętość powiatu w osi północ - południe wynosi 33 km, a w osi wschód – zachód 41,5 km.

LUDNOŚĆ

Powiat zamieszkuje : 58 743 osób, w tym :

Gmina Prudnik : 29 052 osób, w tym :
 Miasto - 22 741 mieszkańców   Wsie - 6 311 mieszkańców

Gmina Głogówek: 13 963 osoby , w tym :
 Miasto - 5 632 mieszkańców   Wsie – 8 331 mieszkańców

Gmina Biała: 11 235 osoby, w tym :
 Miasto – 2569 mieszkańców   Wsie – 8 666 mieszkańców

Gmina Lubrza: 4 493 mieszkańców

Współczynnik ludności żyjącej w miastach 52,7 % - zbliżony do średniej województwa – 53 %

Gęstość zaludnienia na terenie powiatu wynosi 103 os / km² i z roku na rok spada, w roku 2000 wynosiła ona 113 os/km².

Powiat posiada największą ujemną dynamikę przyrostu naturalnego (- 2,1%) w województwie, jeszcze gorzej wygląda saldo migracji na pobyt stały - 5,8 % .

Rolnictwo

Rolnictwo na terenie Powiatu Prudnickiego od wielu lat zaliczane jest do najlepszych w województwie. Za wyjątkiem południowej części obszaru powiatu (Góry Opawskie) dominują grunty rolne posiadające bardzo korzystne warunki dla produkcji rolnej. Wysoka kultura rolna i dobre gleby gwarantują wysokie lokaty w produkcji rolnej w województwie opolskim.

Na ogólną powierzchnię Powiatu 57 155 ha	-	przypada :	
- użytki rolne	-	47 102 ha ,	w tym
- grunty orne	-	41 758 ha ,	
- łąki	-	2 343 ha	

- sady	-	53 ha ,
- ugory	-	140 ha
- grunty orne pod stawami		38 ha
- grunty orne pod rowami	-	334 ha
- użytki zielone	-	694 ha ,
- lasy	-	6 579 ha ,
- tereny zadrzewione i zakrzaczone		140 ha.

Gospodarstwa indywidualne – 68 % ogółu użytków rolnych

CHARAKTERYSTYKA KIERUNKÓW I POZIOM PRODUKCJI ROLNICZEJ

Teren Powiatu Prudnickiego nie wykazuje większego zróżnicowania (poza Górami Opawskimi) , przeważają skłony słabe i bardzo słabe . Gleby średnio ciężkie, wśród których dominują pyły ilaste lessowate .

Kompleksy rolniczej przydatności gleb :

- kompleks pszenney bardzo dobry,
- kompleks pszenney dobry.

Dominuje produkcja roślinna o kierunku upraw zbożowo - przemysłowym

Pszenica ozima	16 886 ha
Pszenica jara	767 ha
Żyto ozime	357 ha
Jęczmień ozimy	4 282 ha
Jęczmień jary	3 177 ha
Owies	977 ha
Pszenżyto ozime	1 134 ha
Mieszanki zbożowe	1 650 ha
Kukurydza (na ziarno)	1 631 ha
Burak cukrowy	3 119 ha
Rzepak ozimy	4 555 ha
Kukurydza na kiszonkę	1 180 ha
Motylkowe pastewne i inne pastewne	480 ha

W hodowli zwierząt przoduje trzoda chlewna.

Bydło ogółem	11 525 szt.
w tym krowy	7 763 szt
Trzoda chlewna	175 000 szt.
w tym maciory	1 750 szt.
Drób	381 584 szt.
Króliki	3 100 szt.
Ryby	9 000 szt.

Wielkość kwoty mlecznej wynosi 25 mln kg

Pogłowie trzody chlewnej systematycznie spada ze względu na niskie ceny skupu i wysoką cenę zbóż w latach poprzednich.

Brak jest na terenie Powiatu firm przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przechowalnictwa (wyjątek stanowi Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Prudniku).

Doradztwem rolniczym zajmuje się: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiosie – Oddział Terenowy w Prudniku.

Infrastruktura techniczna

Teren Powiatu Prudnickiego (gminy tworzące powiat) wyposażony jest w infrastrukturę komunalną oraz kulturalno – oświatową . Posiadają bogate złoża żwiru i piasku w miejscowościach Skrzypiec i Trzebinia, gliny w miejscowości Jasiona oraz wód mineralnych o cechach leczniczych w miejscowości Trzebinia i Biała (Wytwórnia Wód Mineralnych „Ustronianka” Zakład Nr 3). Na terenie powiatu występują również eksploatowane złoża szarogłazu – Dębowiec oraz Złoże „Głogówek N” – złożo kruszywa naturalnego, udokumentowane jako kopalina towarzysząca w złożu surowca ilastego, położone w północno - wschodniej części miasta i Złoże „Głogówek S” – złożo surowca ilastego dla potrzeb ceramiki budowlanej.

DROGOWNICTWO

Przez teren Powiatu Prudnickiego przebiegają dwie drogi krajowe : droga nr **40** relacji Granica Państwa – Głuchołazy – Prudnik – Kędzierzyn-Koźle – Ujazd – Pyskowice oraz droga krajowa nr **41** relacji Nysa – Prudnik – Trzebinia - Granica Państwa . Ogółem drogi krajowe na terenie Powiatu Prudnickiego biegną na odcinku 61,3 km.

Sieć drogową uzupełniają drogi wojewódzkie (55 km) :

nr 407 relacji Nysa – Korfantów – Łącznik (4,1 km)

nr 414 relacji Opole – Łącznik – Biała – Lubrza (do obwodnicy 28,3 km);

nr 416 relacji Krapkowice – Głogówek – Głubczyce (dr.38)..*-Kietrz – Racibórz (11,8 km)

nr 417 relacji Laskowice – Klisino – Szonów – Szczyty – Racibórz (9,8 km),

oraz fragment drogi nr **409** relacji Dębina - Krapkowice – Strzelce Op. (1,0 km)

Oprócz w/w dróg wojewódzkich przez Powiatu Prudnickiego przebiega sieć dróg powiatowych i gminnych.

Drogi powiatowe i gminne - w roku 2006 - 590 km (powiatowe – 300 km), w tym drogi o nawierzchni utwardzonej to 419 km (powiatowe 262 km) , co stanowi odpowiednio 7,7% i 4,4% wszystkich dróg powiatowych i gminnych województwa.

Należy odnotować wyraźny spadek wypadków drogowych. Mimo wzrastającej liczby pojazdów – inwestycje prowadzone przez GDDKiA oraz poszczególne samorządy spowodowały spadek wypadków w granicach Powiatu Prudnickiego o 22,6 % (licząc

w stosunku do roku 2000).

Jakkolwiek wskaźnik gęstości sieci drogowej wynoszący 103,3 km/km² w liczbach bezwzględnych przekracza średnią dla województwa opolskiego (90,9 km/km²), to biorąc pod uwagę stan techniczny tych dróg nie jest dostosowany do panującego na tych drogach ruchu.

Przez teren powiatu biegnie 38,8 km kolejowej linii normalnotorowej niezelektryfikowanej spośród 851 km w województwie.

SIEĆ ENERGETYCZNA

SIEĆ ENERGETYKI CIEPLNEJ

Energetyka ciepła na terenie powiatu (Zakład Energetyki Ciepłej Jednoosobowa Spółka Gminy Prudnik z o.o.), choć zlokalizowana jest na terenie gminy Lubrza dostarcza ciepło wyłącznie do obiektów położonych w sąsiedniej gminie Prudnik. Na terenie Gminy Lubrza brak jest sieci energetyki ciepłej. Podobnie w Gminach Biała i Głogówek – istniejące kotłownie są obiektami lokalnymi zaopatrującymi pojedyncze obiekty użyteczności publicznej lub mieszkalno – usługowe budynki wielolokalowe.

ZEC Prudnik - obecnie brak rezerw, przewiduje się, że w wyniku prowadzenia prac racjonalizujących użytkowanie ciepła rezerwa mocy ciepłej wyniesie około 2 MWt; Ciepłownia ZPB Frotex S.A.- w związku z ograniczeniem produkcji - rezerwa mocy ciepłej wynosi ok. 7,5 MWt. - jednak obiekt ten wymaga modernizacji – ze względu na parametry emisji.

SIEĆ GAZOWA

Na terenie gmin LUBRZA i BIAŁA **brak jest** sieci gazowej, która zaopatrywałaby mieszkańców w ten nośnik energii.

W powiecie prudnickim (miasta Głogówek i Prudnik) istnieje 116,1 km sieci gazowej, które zaopatruje 2644 budynków mieszkalnych - krótszą sieć gazową posiada tylko powiat namysłowski. Istniejąca sieć gazowa w województwie ma długość 2097,9 km.

SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Istniejący układ linii wysokiego napięcia 110 kV Bodzanów - Prudnik i Prudnik - Głubczyce po rozbudowie linii na dwutorową linię 110 kV ma dwutorowe pozwiązanie z projektowanym północnym odcinkiem 110 kV na obszarze miasta Prudnika; stację transformatorową 110/15KV – GPZ Prudnik poddaje się przebudowie z dopuszczeniem rozbudowy jej obiektów i urządzeń. Przez teren gminy Biała przebiega kolejna trasa dwutorowej linii energetycznej 110 kV relacji Ceglana – Hajduki i Zdieszowice – Hajduki , wszystkie o następujących parametrach:

- typ i przekrój przewodów roboczy AFL – 6 120 mm²,
- konstrukcje wspólne dla dwóch linii napowietrznych.

Utrzymuje się istniejący zasadniczy układ elektroenergetyczny 15 KV i 0,4 kV z dopuszczeniem jego przebudowy i rozbudowy.

W istniejące ciągi liniowe 15kV włączone są przelotem lub na odgałęzieniu stacje transformatorowych 15/04 kV zapewniające dostępność energii elektrycznej dla potrzeb ludności i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie całego powiatu. Tylko ten nośnik energii jest powszechny i wystarczający na terenie całego powiatu.

Na terenie gminy Biała znajdują się następujące linie energetyczne 15k:

- Ścinawa – Wilków – Głogówek o dopuszczalnej obciążalności 3,6 MW,
- Ścinawa – Łącznik – Chrzelice o dopuszczalnej obciążalności 7,2 MW,
- Prudnik – Lubrza – Biała o dopuszczalnej obciążalności 3,6 MW.

GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

Sieć wodociągowa

Wszystkie gminy powiatu są zwodociągowane , praktycznie w 100 % (wyjątek – miejscowości Chocim , Dębowiec i Wieszczyzna w Gminie Prudnik oraz Gminna Biała- zwodociągowanie wynosi 68 %). Łączna długość sieci magistralnych w powiecie wynosi 349,3 km . Z czego przypada na :

Gmina Biała	–	96,7 km , w tym miasto	7,6 km
Gmina Głogówek	-	112,3 km , w tym miasto	17,8 km
Gmina Lubrza	-	37,1 km	
Gmina Prudnik	-	103,2 km , w tym miasto	38,2 km

Na terenie miasta i gminy Biała znajduje się 6 ujęć wody: Biała, Pogórze, Gostomia, Józefów będące ujęciami komunalnymi oraz Mokra i Krobusz będące ujęciami zakładowymi.

Ujęcia w Białej zaopatruje w wodę miasto Biała oraz sołectwa Olbrachcice, Prężyna, Ligota Bialska, Wasiłowice, Radostynia. Ujęcie to posiada następujące parametry techniczne:

- 3
- max wydobycie dobowe – 1575 m³ ,
- 3
- średnie dobowe – 1128 m³ ,
- 3
- max/godz – 47 m³ .

Ujęcie w miejscowości Pogórze zaopatruje w wodę następujące sołectwa: Pogórze, Frącki, Brzeźnica, Górka Prudnicka, Łącznik, Chrzelice, Otoki, Śmicz, Dębina. Wydajność ujęcia przedstawia się następująco:

- 3
- wydobycie średnie dobowe – 545 m³ ,
- 3
- max dobowe – 794 m³ ,

3

- max/godz – 40 m³ .

Ujęcie w miejscowości Józefów zaopatruje w wodę tylko to sołectwo. Wydajność ujęcia przedstawia się następująco:

3

- wydobyte średnie dobowe – 71 m³ ,

3

- max dobowe – 94 m³ ,

3

- max/godz – 9 m³ .

Jednostką zajmującą się eksploatacją systemu wodociągowego, dostarczającego wodę dla mieszkańców Gminy Biała jest Aqua Biała. Sp. z o.o.

Mieszkańcy gminy Lubrza zaopatrywani są w wodę ujmowaną poprzez studnie głębinowe . Na terenie gminy funkcjonują dwa ujęcia wód podziemnych : Olszynka i Skrzypiec , zaopatrujące mieszkańców gminy w wodę.

Wodociąg Olszynka zasila w wodę miejscowości : Olszynka , Słoków , Laskowice, Nowy Browieniec, Lubrza . Ujęcie wody stanowią dwie studnie wiercone, eksploatujące trzeciorzędowy poziom wodonośny. Głębokość studni wynosi 122 i 117,5 m . Zatwierdzone zasoby wody kat. B w ilości : 40 m³/h przy depresji 17 m. Pozwolenie na pobór wód głębinowych i eksploatację urządzeń wodnych zostało wydane przez Wojewodę Opolskiego 3 czerwca 1998r. nr OŚ.II/7211/103/88 z terminem ważności 31.XII.2010 r.

Zezwolono na pobór wody w ilości :

$$Q_{\max h} = 74 \text{ m}^3/\text{h} ,$$

$$Q_{\max d} = 802 \text{ m}^3/\text{d} ,$$

$$Q_{\text{sr.d}} = 634 \text{ m}^3/\text{d} .$$

Ujęcie wody ma ustanowione strefy ochronne o wymiarach 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody. Ujęcie wody jest dobrze chronione nadległymi czwartorzędowymi warstwami eologicznymi (wykształconymi w postaci gliny, gliny zwałowej z otoczkami i piaskami zaglinionymi o miąższości ok. 24 m) przed przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni ziemi i należy do mało zagrożonych. Woda jest uzdatniana ze względu na ponadnormatywne zawartości związków żelaza i manganu .

System działania wodociągu: studnie – filtry ciśnieniowe (żwir , dolomit) - zbiornik – pompy IIO – hydrofory – sieć. Zbiornik wyrównawczy usytuowany jest w obrębie SUW, pojemność zbiornika – 200 m³.

Wodociąg Skrzypiec zasila w wodę miejscowości :Skrzypiec, Dytmarów, Trzebina, Jasiona, Krzyżkowice. Ujęcie wody stanowią dwie studnie wiercone o głębokości studni 28,5 m, eksploatujące czwartorzędowy poziom wodonośny. Zatwierdzone zasoby wody kat. B w ilości : 55,60 m³/h przy depresji 2,4 – 3,2 m dla obszaru F = 0,199 km². Pozwolenie na pobór wód głębinowych i eksploatację urządzeń wodnych udzielono

decyzją z dnia 18 stycznia 1996r. nr OŚ-III-6210/317/95/96 oraz 15 kwietnia 1998r. nr OŚ.III-6210/86/98.

Zezwolono na pobór wody w ilości : $Q_{\max h} = 55,06 \text{ m}^3/\text{h}$,
 $Q_{\max d} = 1292 \text{ m}^3/\text{d}$,
 $Q_{\text{śr.d}} = 1016 \text{ m}^3/\text{d}$.

Pozwolenie jest ważne do 31 grudnia 2010r.

Woda czerpana jest do sieci bez uzdatniania. W obrębie strefy bezpośredniej ujęcia wody usytuowany jest zbiornik wody o pojemności 330 m^3 . Zbiornik pośredni znajduje się na wschód od miejscowości Trzebina – na wzniesieniu. Pompownia wody usytuowana jest po zachodniej stronie wsi Trzebina.

Długość sieci rozdzielczej na terenie gminy wynosi $35 \text{ km} + 19,7 \text{ km}$ sieci magistralnej. Planuje się spięcie 2 systemów wodociągowych łącząc wodociągi Lubrza i Dytmarów.

Ponadto na terenie gminy Lubrza istnieją zakładowe ujęcia wody. Należą do nich:

- ujęcie wody Dytmarów o wydajności $Q = 14,4 \text{ m}^3/\text{h}$,
- ujęcie wody Dytmarów-szkoła o wydajności $Q = 9,4 \text{ m}^3/\text{h}$,
- ujęcie wody RSP Lubrza $Q = 44,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 7,4 - 11,0 \text{ m}$, strefa ochrony bezpośredniej $R=10,0$ od urządzeń ujmujących wodę ,
- ujęcie wody Lubrza – PREFBET o wydajności $Q=15,0 \text{ m}^3/\text{h}$
- ujęcie wody Skrzypiec o wydajność $Q=18,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 3,4 \text{ m}$,
- ujęcie wody Trzebina (Q i C) – wody mineralnej ,
- ujęcie wody Trzebina – RPP – H ROLAND o wydajności $5,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

Dodatkowo w miejscowości Prężynka gmina Lubrza znajduje się ujęcie wody, które zaopatruje wodociąg ZWiK Prudnik, z którego następuje sprzedaż wody do gminy Lubrza poprzez stację wodociagową .

Urządzenia wodociągowe są nowe i nie wymagają inwestycji. Zbiorniki wyrównawcze znajdują się we wsiach Skrzypiec i Trzebina . Wydział Ochrony Środowiska UW decyzją OŚ-III-6210/17/96 z dnia 20.02.1996r. ustanowił strefy ochronne (ważne do dnia 31.12.2010r.) obejmujące :

- teren ochrony bezpośredniej dla studni 1 i 2 w granicach ogrodzenia w kształcie równoległoboku o wymiarach $99 \text{ m} * 77 \text{ m}$,
- teren ochrony pośredniej wewnętrznej o wymiarach $175 \text{ m} * 140 \text{ m}$,
- teren ochrony pośredniej zewnętrznej obejmujący część zasilania 25 okresem dopływu wody , tj. obszar ograniczony promieniem $R = 1662,0 \text{ m}$ od osi studzien 1 i 2 .

Jednostką zajmującą się m.in. eksploatacją systemu wodociągowego, dostarczającego wodę dla mieszkańców Gminy Lubrza jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubrzy za wyjątkiem miejscowości Prężynka, gdzie ujęcie oraz sieć wodociagową eksploatuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku Jednoosobowa Spółka Gminy Prudnik z o.o.

Na terenie gminy Prudnik zaopatrzenie w wodę prowadzi wspomniana już spółka .

Mieszkańcy Gminy Prudnik zaopatrywani są z 7 ujęć wody (Prudnik , Biała , Lisy, Prężyna , Szybowice , Prężynka .Wieszczyna) są to ujęcia przeważnie głębinowe o bardzo dobrych parametrach ujmowanej wody. Gmina posiada dwa systemy wodociągowe – miejski – zaopatrywany z ujęć: Prudnik, Prężynka, Prężyna, Lisy, Biała (Prudnik, Prężynka, Czyżowice) oraz wiejski – z ujęcia Szybowice (Niemysłowice, Szybowice, Wierzbiec, Rudziczka, Mieszekowice, Moszczanka, Łąka Prudnicka). Ujecie Wieszczyna – zaopatruje tylko mieszkańców tej miejscowości. Piorunkowice – zasilane są wodą z ujęcia Ścinawa eksploatowanego przez Gminną Spółkę Wodną w Korfantowa - dzienna sprzedaż wody wynosi ok. 3000 m³. Rezerwy ujęć pozwalają zwiększyć dwukrotnie tę wartość.

Sieć kanalizacyjna :

Kanalizacja sanitarna

–**Gmina Lubrza NIE posiada sieci kanalizacyjnej sanitarnej !!!**

–Gmina Biała posiada kanalizację sanitarną tylko w centrum miasta Biała – 7,1 km

–Gmina Głogówek - 35,6 km , w tym Głogówek (stopień skanalizowania wynosi około 65 %) - 14,8 km;

–Gmina Prudnik 64,2 km , w tym miasto Prudnik 40,0 km (ponadto kanalizację sanitarną posiadają Łąka Prudnicka i Moszczanka). Na terenie miast działają oczyszczalnie ścieków (ponadto obiekty takie posiadają ZPB FROTEX S.A w Prudniku, Wytwórnia Wód Mineralnych USTRONIANKA Zakład w Białej).

Kanalizacja deszczowa

Potok Lubrzanka , który bierze początek w rejonie miasta Prudnik i płynie przez grunty wsi Lubrza, Skrzypiec i Dytmarów oraz przez zabudowania wsi Lubrza, gdzie jest zabudowany rurociągiem betonowym o średnicy Ø 125 i na długości 878 m (km 8+462-9+340), na terenie Czech zwany Pavlowickim potokiem i będący prawobrzeżnym dopływem rzeki Prudnik, stanowi odbiornik wód opadowych. Kratki ściekowe umiejscowione wzdłuż istniejących dróg są za pomocą sieci kanalizacji deszczowej podłączone do zabudowanej jego części.

Kanalizacja deszczowa w przeważającej części zbudowana systemem gospodarczym z materiałów nieatestowanych o niskich parametrach wytrzymałościowych. Usytuowana jest na głębokościach zawartych w strefie przemarzania. Istniejące studnie rewizyjne oraz wpusty deszczowe nie odpowiadają obowiązującym wymogom technicznym.

Kanalizacja deszczowa w Prudniku – 30 km - posiada pozwolenie wodno prawne , wyloty wyposażone są w osadniki i separatory substancji ropopochodnych oraz klapy zwrotne.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Gmina Lubrza posiada w swoich zasobach 11 budynków, w tym we wsi Lubrza 3 budynki . Pozostałe budynki znajdują się w miejscowościach: Dytmarów – 2 , Jasiona – 1, Krzyżkowice – 1, Olszynka – 1, Słoków -2, Trzebina – 1.

W budynkach tych znajduje się łącznie 39 mieszkań o powierzchni mieszkalnej 2306,4 m² zamieszkałe przez 126 osób. Ponadto w budynkach należących do gminy znajdują się

lokale użytkowe o powierzchni 940,1 m².

Gmina Białą posiada w swoich zasobach łącznie 117 budynków, w tym w mieście 77 budynków, a na terenie gminy 40 budynków. W budynkach tych znajduje się łącznie 356 mieszkań, z czego na terenie miasta znajduje się 286, a na terenie gminy 70 mieszkań.

Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 20.057 m², w tym miasto – 15.932 m²,
gmina – 4.125 m².

80% budynków komunalnych będących zasobami gminy zostało wybudowanych przed 1900 rokiem.

W budynkach komunalnych, na terenie miasta, znajdują się 62 lokale użytkowe o łącznej powierzchni 4.178,95 m²,

natomiast na terenie gminy znajduje się 11 lokali i łącznej powierzchni 437,65 m².

Na terenie miasta i gminy Białą działa również Spółdzielnia Mieszkaniowa z siedzibą w Prudniku. Dysponuje ona 7 budynkami, w których znajduje się 145 mieszkań o łącznej

powierzchni użytkowej 8.205,90 m² w rozbiu na miasto i gminę wygląda to następująco:

- miasto Białą – 1 budynek – 4.689,80 m²,
- miejscowość Łącznik – 6 budynków – 3.516,10 m².

Gmina Głogówek posiada ogółem 205 budynków, w tym:

- 117 mieszkalnych
- 43 użyteczności publicznej (przedszkola, żłobki, szkoły, placówki kultury, sportu, urzędy),
- 45 pozostałych (usługowe, produkcyjne, składowiskowe, gospodarcze)

Gmina Prudnik posiada 2 412 komunalnych lokali mieszkalnych -

z czego :

w budynkach komunalnych - 1.195

w budynkach wspólnot - 1.217

oraz 177 komunalnych lokali użytkowych -

z czego :

w budynkach komunalnych - 106

w budynkach wspólnot – 71

Powierzchnia zasobów komunalnych Gminy Prudnik:

1. powierzchnia gminnych lokali mieszkalnych - 125.507 m²

z czego :

w budynkach komunalnych - 63.436 m²

w budynkach wspólnot - 62.071 m²

2. powierzchnia gminnych lokali użytkowych - 25.227 m²

z czego :

w budynkach komunalnych - 21.179 m²

w budynkach wspólnot - 4.048 m²

Ponadto na terenie miasta istnieje Spółdzielnia Mieszkaniowa posiadająca 3047 lokali mieszkalnych i użytkowych.

Tereny inwestycyjne

Już istniejące tereny inwestycyjne to :

Gmina Lubrza (4 lokalizacje):

-tereny inwestycyjne przy drodze Nr 40 i 41 , przy rondzie obwodnicy północnej miasta Prudnik – teren nieodrolniony z przeznaczeniem pod zabudowę handlowo – usługową, komunikacyjną, mieszkaniową i przemysłową;

-teren inwestycyjny obok drogi krajowej Nr 41 Trzebina – Nysa na odcinku między Trzebiną a Prudnikiem – teren koncentracji urządzeń obsługi komunikacji i ruchu turystycznego, częściowo zabudowany byłym magazynem zbożowym w złym stanie technicznym, ogrodzony ;

Gmina Biała (10 lokalizacji) – Biała – 8 lokalizacji (łącznie 17,4 ha) oraz Łącznik - 2 lokalizacje (łącznie 11,5 ha), przy drodze nr 414 Lubrza - Opole

Gmina Głogówek 2 lokalizacje we wsi Rzepce (łącznie 73,3 ha) , przy drodze nr 416 Głogówek – Opole – w pełni uzbrojone

Gmina Prudnik – 3 lokalizacje w Prudniku (łącznie 43 ha) w pełni uzbrojone (od roku 2008 znajdują się w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej)

Bezrobocie w Powiecie Prudnickim

Powiat prudnicki charakteryzuje się stosunkowo dużą stopą bezrobocia – niższą niż ściana zachodnia województwa (powiaty brzeski, namysłowski, nyski) ale również przekraczającą średnią wojewódzką i krajową , za rok 2007 - 17,2 %. spośród ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie ponad 30 % pozostaje bez pracy ponad 24 miesiące, a kolejne 18,4 % od 12 do 24 miesięcy, czyli praktycznie połowa zarejestrowanych bezrobotnych zagrożona jest wykluczeniem społecznym ze względu na okres pozostawania bez pracy

Liczba bezrobotnych ogółem - 3143 , w tym kobiety - 1704.

Bezrobotni w/g wieku:

18 – 24 lat -	23,2 %
25 – 34 lat -	23,9 %
35 – 44 lat -	19,2 %
45 – 54 lat -	24,6 %
powyżej 55 lat	- 9,1 %

Bezrobotni w/g wykształcenia:

wyższe	- 4,4 %
policealne i średnie zawodowe	- 17,2 %
śr. ogólnokształcące	- 8,4 % ,
zasadnicze zawodowe	- 31,1 %
gimnazjalne i poniżej	- 38,9 %

Prawo do zasiłku posiada 7,0 % bezrobotnych.

Dodatkowo podejrzewa się , iż w powiecie występuje zjawisko bezrobocia ukrytego tj. nadmiar ludzi zatrudnionych w gospodarstwach rolnych.

BEZROBOCIE W POWIECIE PRUDNICKIM – stan na 31.12.2007r.

	Liczba bezrobotnych														
	Ogółem	Kobiety	w tym												
			Do 25 roku życia		Pow. 50 roku życia		Bez stażu		Z prawem do zasiłku		Bez prawa do zasiłku		Długotrwale bezrobotni		Zwolnieni z przyczyn zakładu
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Ogółem
Miasto	1511	746	322	172	401	138	320	164	114	52	1397	694	983	477	45
Gmina/ Wieś	409	215	108	53	122	45	111	64	24	8	385	207	271	143	8
Prudnik	<i>1920</i>	<i>961</i>	<i>430</i>	<i>225</i>	<i>523</i>	<i>183</i>	<i>431</i>	<i>228</i>	<i>138</i>	<i>60</i>	<i>1782</i>	<i>901</i>	<i>1254</i>	<i>620</i>	<i>53</i>
Lubrza	<i>260</i>	<i>140</i>	<i>66</i>	<i>31</i>	<i>59</i>	<i>24</i>	<i>60</i>	<i>34</i>	<i>29</i>	<i>11</i>	<i>231</i>	<i>129</i>	<i>161</i>	<i>97</i>	<i>12</i>
Miasto	137	88	30	20	32	11	35	21	10	7	127	81	89	57	5
Gmina/ Wieś	276	164	59	33	63	25	66	46	13	3	263	161	195	126	5
Biała	<i>413</i>	<i>252</i>	<i>89</i>	<i>53</i>	<i>95</i>	<i>36</i>	<i>101</i>	<i>67</i>	<i>23</i>	<i>10</i>	<i>390</i>	<i>242</i>	<i>284</i>	<i>183</i>	<i>10</i>
Miasto	275	172	55	37	49	21	68	47	10	4	265	168	212	138	8
Gmina/ Wieś	275	179	79	54	58	24	67	50	20	7	255	172	186	132	13
Głogówek	<i>550</i>	<i>351</i>	<i>134</i>	<i>91</i>	<i>107</i>	<i>45</i>	<i>135</i>	<i>97</i>	<i>30</i>	<i>11</i>	<i>520</i>	<i>340</i>	<i>398</i>	<i>270</i>	<i>21</i>
PUP Σ =	3143	1704	719	400	784	288	727	426	220	92	2923	1612	2097	1170	96

Analizując statystyki bezrobocia z ostatnich dwóch lat, podawane na stronach Powiatowego Urzędu Pracy Prudnik co kwartał, zauważa się duże różnice pomiędzy ilością osób bezrobotnych w okresie letnim (spadek) i zimowym (znaczący wzrost), co może być spowodowane dużą sezonowością prac w gminie typowo wiejskiej, ale i również narastającym ostatnio zjawiskiem migracji zarobkowej do państw Unii Europejskiej do prac także o charakterze sezonowym. Wysoka migracja zarobkowa, głównie do Niemiec, wyraźnie ogranicza bezrobocie w powiecie, ale z drugiej strony przynosi wiele niekorzystnych sytuacji dla gmin powiatu, jak zakłócenia w funkcjonowaniu rodziny, odpływ osób z dobrymi, często wysokimi kwalifikacjami, zmiana migracji zarobkowej na stały wyjazd.

Bezrobocie w powiecie można scharakteryzować następująco:

Bezrobocie jest bezrobociem osób o niskim wykształceniu. W skali całego powiatu udział kobiet w liczbie bezrobotnych wynosi 54 %, ale na terenach wiejskich przekracza 60 %. Jest to zarazem bezrobocie o charakterze długookresowym, bezrobocie ludzi młodych – do 34 lat, bezrobocie ludzi o najniższych kwalifikacjach i absolwentów szkół zawodowych. Znaczna jest liczba bezrobotnych pozostaje bez prawa do zasiłku.

Analiza bezrobocia wskazuje, że w okresie transformacji gospodarczej charakterystycznymi cechami rynku pracy będą:

- bezrobocie, jako trwała cecha rynku pracy,
- wysokie bezrobocie wśród absolwentów szkół zawodowych,
- wzrost bezrobocia na terenach wiejskich w wyniku restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa,
- zwiększony udział kobiet wśród osób bezrobotnych,
- wzrost tendencji do migracji zagranicznych w poszukiwaniu pracy,
- znaczne zubożenie rodzin o niskiej aktywności zawodowej i pozbawionych pracy,
- znaczne zubożenie obszarów rolniczych o niskim stopniu rozwoju gospodarczego,
- na ogół bierna postawa bezrobotnych wobec podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania się.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto mieszkańca powiatu jest niższe od średniej wojewódzkiej i wynosi od lat 85 – 88 % tej wartości (tendencja malejąca)

Podsumowując należy stwierdzić, iż:

Stan infrastruktury technicznej na terenie Powiatu jest mocno niezadawalający!!!

Aktualna sytuacja w tym zakresie nie sprzyja rozwojowi działalności gospodarczej, aktywności społecznej czy mieszkaniowej. Nie stwarza również warunków równego dostępu do bazy edukacyjnej i kulturalnej mieszkańców południowej części Powiatu Prudnickiego.

Dostępna infrastruktura w znacznym stopniu odbiega od obowiązujących w Unii Europejskiej standardów oraz OD STANDARDÓW pożądanym w Polsce.

Niedoszacowanie tej sfery przez całe dziesięciolecie, wymaga podjęcia w krótkim czasie inwestycji w wielu zakresach jednocześnie : GAZYFIKACJA , rozwiązanie problemów związanych z gospodarką odpadami, nieczystościami płynnymi (ściekami) !!!, drogi (nawet stosunkowo gęsta sieć nie oddaje wielkości problemu ze względu na ich stan techniczny), zasoby mieszkaniowe. Praktycznie poza wytyczeniem szlaków pieszych i rowerowych powiat nie posiada infrastruktury sprzyjającej rozwojowi poszczególnych turystyki: kwalifikowanej (pieszej , rowerowej , konnej, motorowej, itd.), rodzinnej, industrialnej. Kolejne likwidowane linie kolejowe oraz stan dróg znacznie ograniczają dostęp do tych najatrakcyjniejszych turystycznie rejonów województwa opolskiego.

Zapobieganie marginalizacji gmin powiatu i zahamowanie nieproporcjonalnie dużych negatywnych ruchów demograficznych mających podłoże ekonomiczne musi nastąpić niezwłocznie.

W związku z powyższym konieczne jest podjęcie działań związanych z pozyskaniem środków pozabudżetowych.

Należałoby zatem podjąć działania mające na celu poprawę na tym odcinku poprzez zwiększanie środków finansowych na remonty i modernizację istniejącej substancji mieszkaniowej. Ponadto należałoby w większym niż to jest obecnie zakresie zintensyfikować działania w kierunku popierania rozwoju budownictwa jednorodzinnego polegające na wytypowaniu terenów pod przyszłe budownictwo, a także uzbrajając te tereny w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz niezbędną sieć dróg dojazdowych co pociągnie za sobą wzrost rozwoju gospodarki lokalnej oraz mieszkaniowej. Jednak wszystkie te działania wymagają zapewnienia dostępności tych terenów pod względem komunikacyjnym.

Istniejąca sieć drogowa na terenie Powiatu Prudnickiego jest ogólnie w złym stanie technicznym. Należy dążyć do modernizacji i poprawy parametrów technicznych istniejącej sieci drogowej, a w szczególności dróg stanowiących powiązania komunikacyjne stolicy powiatu z poszczególnymi sołectwami, sąsiednimi gminami i powiatami. W dziedzinie bezpieczeństwa oraz poprawy stanu środowiska naturalnego – stanu wód powierzchniowych i gruntowych należy przewidzieć budowę i modernizację dróg , ścieżek rowerowych, chodników oraz zjazdów do posesji, oraz na pola (wraz z przebudową systemu odwodnienia drogi poprzez budowę nowych odcinków kanalizacji deszczowej uzbrojonej w urządzenia do oczyszczania ścieków opadowych i roztopowych szczególnie w zakresie substancji ropopochodnych) w celu poprawy widoczności na skrzyżowaniach i w miejscach o ograniczonej widoczności.”.

Co się tyczy istniejącej sieci wodociągowej, to należy stwierdzić, że wykonane w ostatnich latach inwestycje w znacznym stopniu poprawiły ten stan .

Brak sieci kanalizacyjnej na większości powierzchni powiatu natomiast, znacznie obniża walory środowiska i krajobrazu przyrodniczego, które potencjalnie stwarzają duże możliwości rozwoju turystyki i wypoczynku. Przy dużym rozproszeniu osadniczym należy rozważyć system oczyszczalni lokalnych lub przydomowych (istniejące rozwiązania techniczne potrafią dziś spełnić najsurowsze wymagania unijne), uniknie się w ten sposób konieczności spełnienia kłopotliwego kryterium koncentracji.

Dziedzictwo kulturowe

Wiedza o przeszłości oraz zakorzenienie w tradycji są gwarancją tożsamości i autonomii kultury narodowej. Powiat posiada wiele bogactw – zabytkowych obiektów:

Do atrakcji przyrodniczo – krajoznawczych powiatu należą :

Gmina Biała

- **Zamek Prószkowskich oraz fragmenty murów miejskich w Białej** Przebudowany dwukrotnie: w XVII wieku (ok. 1640 r.) przez Prószkowskich oraz w XIX wieku. wczesnobarokowy z elementami późnorenesansowymi, położony na skarpie.
- **Kościół parafialny** w Białej pw. Wniebowzięcia NMP z 1544 roku gotycki orientowany, trójnawowy , bogaty wystrój barokowy Wieża kościelna pokryta dekoracją sgraffitową w formie rustyki diamentowej z XVI wieku.
- **KIRKUT** Z OK 1621 R. - NAJWIĘKSZA I NAJSTARSZA NEKROPOLIA ŻYDOWSKA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM – POW. 0,54 HA
- **Wieża wodna** z 1606 r. p z cegły i otynkowana, renesansowa.
- **WIEŻA PRUDNICKA GOTYCKA WIEŻA PRZYBRAMNA** Z XV W.
- **JEDYNY W POWIECIE REZERWAT PRZYRODY „JELENI DWÓR”** - FRAGMENT DAWNEJ PUSZCZY NIEMODLIŃSKIEJ – LEŚNY – OCHRONA 300 LETNIEGO BORU MIESZANEGO 3,49 HA , (OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „BORY NIEMODLIŃSKIE” - LISTA SHADOWS NATURA 2000 POZ 358)

Gmina Głogówek

- **KOŚCIÓŁ POD WEZWANIEM ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA** w Głogówku wzniesiony w XIII wieku, obecnie jest klasycznym przykładem sztuki barokowej.
- **KOŚCIÓŁ FRANCISZKANÓW** wraz z przylegającym kompleksem mieszkalnym, pochodzi również z XIII wieku. Fundowany przez Władysława Opolczyka. Wystrój - Franciszek Sebastini i Józef Schubert , Józefa Lux, **PRZY KOŚCIELE ZNAJDUJĄ SIĘ :** **REPLIKA GROBU PAŃSKIEGO Z JERUZALEM** - POWSTAŁA W 1634 ZA PANOWANIA JERZEGO III. ORAZ **KAPLICA LORETAŃSKA** („KOŚCIÓŁ W KOŚCIELE”) POWSTAŁA W 1630R. , KTÓRA STANOWIŁA REPLIKĘ DOMKU MATKI BOSKIEJ MIESZCZĄCEGO SIĘ W LORETTO, NA POŁUDNIU WŁOCH..
- **KOŚCIÓŁ CMENTARNY POD WEZWANIEM ŚW. KRZYŻA** zbudowany został w 1705r. Zewnętrzna elewacja jest jedynym przykładem muru pruskiego obecnego na naszym terenie. Spadzisty dach pokryty jest drewnianym gontem.

- **KOŚCIÓŁ ŚW. MIKOŁAJA** wzniesiony w 1773r. , w ołtarzu głównym obraz Sebastianego, jeden z nielicznych, które twórca sygnował. oraz ciekawy dwunastoramienny świecznik mosiężny z dwugłowym habsburskim orłem.
- **ZAMEK Z XVI W. , ROZBUDOWANY W XVII W. ,** charakter obronny. Obecnie zniszczony. Na zamku gościli Jan Kazimierz oraz Ludwik van Beethoven.
- **BRAMA ZAMKOWA** z ok 1587 r. Obecnie posiada formę barokową i jest częściowo zagospodarowana. Na górnej kondygnacji mieści się izba poświęcona Rafałowi Urbanowi, miejscowemu pisarzowi, Janowi Cybisowi, urodzonym we Wróblinie (dzielnica Głogówka).
- **WIEŻA WODNA** Zbudowana około 1575r. (podobno wg projektu Mikołaja Kopernika)
- **BASZTA STRAŻNICZO-WIĘZIENNA** zbudowana w 1595r., Obecnie jest ona siedzibą Muzeum Regionalnego.
- **RATUSZ** Wzniesiony w 1608r. kilkakrotnie modernizowany i restaurowany. Na południowych narożach budynku widnieją dwa kamienne posągi z 1774r., dzieła Józefa Schuberta: św. Florian, patron strażaków oraz św. Nepomucy, patron mostów. Wnętrza budynku zostały pod koniec XIX wieku zmodernizowane.
- **ZESPÓŁ KLASZTORNY OO PAULINÓW W MOCHOWIE POD WEZWANIEM TRÓJCY ŚW** – FUNDOWANY PRZEZ KSIĘCIA WŁADYSŁAWA OPOLCZYKA , RÓWNOLEGLE Z KLASZTOREM JASNOGÓRSKIM. W DNIU 8 LISTOPADA 1655 R. PROWINCJAŁ PAULINÓW O. TEOFIL BRONOWSKI PRZEWIÓZŁ OBRAZ JASNOGÓRSKI DO MOCHOWA, GDZIE PRZEBYWAŁ DO WIELKANOCY 1656 R. W TYM OKRESIE DO KLASZTORU MOCHOWSKIEGO ORAZ PRZED OBRAZ BOGARODZICY PRZYBYWALI KRÓL JAN KAZIMIERZ Z MAŁŻONKĄ MARIĄ LUDWIKĄ GONZAGA JAK I PRYMAS POLSKI ARCYBISKUP GNIEŹNIEŃSKI ANDRZEJ LESZCZYŃSKI, NUNCJUSZ APOSTOLSKI PIOTR VIDONI Z GRUPĄ BISKUPÓW I SENATORÓW, KTÓRZY TAKŻE W TYM CZASIE PRZEBYWALI NA ZAMKU W GŁOGÓWKU. Ponadto gmina Głogówek obfituje w liczne stanowiska archeologiczne z okresu neolitu

GMINA PRUDNIK

- **WIEŻA ZAMKOWA** - pozostałości starego, średniowiecznego zamku książęcego - cylindryczna, murowana z kamienia wieża o dwu kondygnacjach zaznaczonych odsadzkami oraz z trzecią niższą kondygnacją o rzucie ośmioboku. Murowany zamek zbudowany został prawdopodobnie przed 1262 r. przez Woka z Rózemberku, który prowadził tu akcję kolonizacyjną. Prawdopodobnie jest to najstarszy zabytek architektury militarnej w Polsce.
- **WIEŻA BRAMY DOLNEJ** - wzmiankowana jest w 1481 roku. do wysokości drugiej kondygnacji połowa masywu wieży wtopiona jest w mury późniejszych kamienic. Wieża murowana, otynkowana, 3-kondygnacyjna z hełmem stożkowym murowanym. Zwieńczenie wieży ma formę krenelaża o charakterze attyki. Ponad nim wznosi się murowany, wysmukły, stożkowy hełm, który zwieńczony jest chorągiewką . W roku 2006 roku odrestaurowany zabytek otrzymał wyróżnienie Ministra Kultury – „Zadbany zabytek”
- **BASZTY MURÓW MIEJSKICH** - muru miejskiego z XV wieku z 2 murowanymi z kamienia i cegły basztami, w układzie polskim, wzmiankowane jako arsenał broni -

obecnie Muzeum Ziemi Prudnickiej. W muzeum znajduje się największy zbiór prac Hanny Bakuły

- **RATUSZ MIEJSKI** - Jako obiekt drewniany istniał już w średniowieczu. Wielokrotnie palony, odbudowany w 1782 r. przez Thomasa ze Świdnicy. W latach 1840 - 1842 budynek podwyższono, a w 1856 r. powstała górna kondygnacja klasycystycznej wieży i wysoki hełm z latarnią. W 1894 - 96 ratusz został gruntownie przebudowany. Obecnie jego architektura jest bezstylowa. Górne partie wieży prezentują styl klasycystyczny. W roku 2000 odrestaurowany zabytek otrzymał wyróżnienie Ministra Kultury – „Zadbany zabytek”

- **KLASZTOR OO. FRANCISZKANÓW W PRUDNIKU LESIE – SANKTUARIUM ŚW. JÓZEFA** , MIEJSCE NAJDŁUŻSZEGO POBYTU W TRAKCIE INTERNOWANIA PRYMASA TYSIĄCLECIA – KS.KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO.

Na południu gmin Prudnik i Lubrza rozciąga się wschodnia część Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” - jednego z trzech parków utworzonych na terenie województwa opolskiego. Co prawda nie ma tutaj zbyt wielu pomników przyrody, rezerwatów, jednakże ekosystem zdrowego lasu mieszanego, występowanie drzew, wyróżniających się wiekiem (dęby i buki - być może mogą być uznane za pomniki przyrody), a także możliwość zaobserwowania chronionych gatunków roślin (np. na Trupinie występują stanowiska dziewięcisiła bezłodygowego) oraz zwierzyny leśnej i wodnej – wszystkie te elementy stanowią przyrodniczą atrakcyjność obszaru. Nie wolno również zapominać o parku miejskim w Prudniku, który zarejestrowany jest jako zabytek, a duża część drzew pochodzi z czasów powstania parku (lata 80. i 90. XIX w.).

Gmina Lubrza

- **kościół parafialny** w Lubrzy p.w.św. Jakuba z XVIII w. z renesansową wieżą z 1600 r. , kamienną chrzcielnicą z XVI w. obrazem Świętej Rodziny z XVIII w. i dwoma dzwonami datowanymi na 1503 i 1555 r. ,

- pomnik przyrody – **Aleja Lipowa** na trasie Opole – Lubrza pomiędzy miejscowościami Dobroszowice – Lubrza ,
oraz wiele krzyży pokutnych, kaplic i figur zabytkowych.

Trzeba przyznać, że głównie ze względu na problemy finansowe, jak i brak lobby na poziomie gminy o dbałość i ochronę zabytków, większość tych obiektów jest zaniedbana i wymaga odrestaurowania.

Zwiedzanie zabytków powiatu ułatwia sieć szlaków pieszych i rowerowych:

–**piesze** :

Główny Szlak Sudecki im. Mieczysława Orłowicza Świeradów Zdrój - Prudnik (czerwony).

Szlak Historyczny Lasów Królewskiego Miasta Prudnika – Prudnik – Dębowiec – Prudnik (niebieski).

Szlak (żółty) - Prudnik – Wieszczyzna – Trzebina – projektowany i przyjęty do wytyczenia w terenie.

–**rowerowe** :

–Trasa Rowerowa Gór Opawskich – Głucholazy – Jarnołówek - Pokrzywna – Prudnik 28 km

–Szlak Bociana Białego – Gm. Biała – 3 trasy : **Trasa niebieska, 27,0 km** (Biała - Prężyna - Miłowice - Śmicz - Brzeźnica - Grabina - Otoki - Wasiłowice - Biała.), **Trasa czerwona, 43,6 km** (Biała - Solec - Olbrachcice - Wierzch - Wilków - Rostkowice - Mokra - Łącznik - Brzeźnica - Górka Prudnicka - Ligota – Biała.) , **Trasa zielona, 44,5 km** (Biała - Solec - Gostomia - Nowa Wieś - Moszna - Ogiernicze - Łącznik - Chrzelice - Rzymkowice - Pogórze - Brzeźnica - Górka - Ligota - Biała.)

–Trasa Rowerowa Gminy Lubrza : Trzebina – Prudnik Las – Lubrza – Olszynka – Krzyżkowice – Trzebina (42,8 km)

–Całość uzupełniają 2 Trasy rowerowe Euroregionu Pradziad biegnące „tranzytem” przez teren powiatu :

– „Szlak zamków i pałaców Dorzecza Osobłogi” - Zlate Hory – **Dębowiec – Prudnik** Ścinawa Mała – Moszna – Krapkowice – Kamień Śląski

- „SZLAK ŚLĄSKICH SANKTUARIÓW DORZECZA OSOBŁOGI” ZLATE HORY – DIVCI HRAD – **GŁOGÓWEK** – GÓRA ŚW. ANNY – KAMIEŃ ŚLĄSKI

Uzupełnieniem atrakcji terenu są ponadregionalne imprezy o charakterze turystycznym i kulturalnym, w których uczestniczą również mieszkańcy Republiki Czeskiej :

–Śląski Festiwal im. Ludwika van Beethovena pod kierownictwem Zbigniewa Pawlickiego (w Głogówku - 15 edycji);

- TARGI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I RZEMIOSŁA INTER-REGION DOM I OGRÓD – POŁOWA WRZEŚNIA (PRUDNIK - 12 EDYCJI – KILKUDZIESIĘCIU UCZESTNIKÓW Z POLSKI, CZECH, NIEMIEC, UKRAINY I WŁOCH),

- Jazz Festiwal- - po raz pierwszy zorganizowany w 2007 r. z udziałem takich gwiazd jak Jarek Śmietana, Wojciech Karolak czy Adam Czerwiński.

–WYSTAWA TWÓRCÓW LUDOWYCH I RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO POGRANICZA POLSKO-CZESKIEGO

organizowana corocznie w miesiącu czerwcu, prezentującą rękodzieło twórców ludowych i rzemiosła artystycznego pogranicza polsko-czeskiego. Impreza objęta jest honorowym patronatem Marszałka Województwa Opolskiego, Konsula Generalnego Republiki Czeskiej w Katowicach oraz Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie i gromadzi za każdym razem ponad 300 wystawców. Wystawie towarzyszy corocznie szereg imprez rozrywkowych, organizowane są także seminaria tematyczne.

[- Rajd Maluchów jest imprezą z blisko 30 letnią tradycją. Choć nazwa pozornie kojarzy się z motoryzacją sama impreza nie ma z nią nic wspólnego. Rajd Maluchów jest imprezą rodziną, w trakcie której tysiące dużych i małych turystów przemierza kilkukilometrową trasę z Prudnika do malowniczo położonego Chocimia.](#)

[Walory przyrodnicze](#)

Na terenie powiatu znajduje się tylko jeden spośród 35 znajdujących się w województwie rezerwatów – 4,5 % powierzchni wszystkich rezerwatów województwa. Lasy w rejonie Głucholaz i Prudnika, a więc w Górach Opawskich, posiadają również korzystny mikroklimat, są najmniej zdegradowane, a ponadto zaliczane są do najcenniejszych zasobów ze względu na skład gatunkowy i wiek. Między innymi z tych powodów w 1988 roku powołano na tych terenach Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” – 1656,5 ha znajduje się na terenie powiatu. Pomimo występowania wielu zabytkowych drzewostanów tylko 9 pomników przyrody z 351 w województwie zatwierdzonych przez wojewodę opolskiego znajduje się na omawianym terenie.

Powiat posiada bogatą faunę i florę, wśród występujących tu gatunków roślin i zwierząt znajdują się tu również gatunki rzadkie w skali województwa i kraju. Na terenie powiatu spotkać można m.in. :

- kłokoczkę południową (*Staphylea pinnata*) – jedyne stanowisko na Śląsku Opolskim gatunek ściśle chroniony - Góra Kapliczna (Gm. Prudnik),
  - dziewięcił bezłodygowy (*Carlina acualis*) - gatunek ściśle chroniony - Trupina (Gm. Prudnik),
  - storczyk męski (*Orchis masculis*) – jedyne stanowisko na Śląsku Opolskim - gatunek ściśle chroniony - Klasztorna Góra (Gm. Prudnik),
  - gładyszek tępolistny (*Homolia trichomanoides*) - gatunek ściśle chroniony – Rezerwat „Jeleni Dwór” (Gm. Biała),
  - bóbr (*Castor fiber*) - gatunek ściśle chroniony – okolice Moszczanki (Gm. Prudnik),
  - kruk (*Corvax corax*) - gatunek ściśle chroniony - Las Prudnicki (Gm. Prudnik),
  - żmija zygzakowata (*Vipera berus*) - gatunek ściśle chroniony – Las Prudnicki (Gm. Prudnik),
  - zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*) - gatunek chroniony – Prudnik (Gm. Prudnik),
  - pstrąg potokowy – *Salmo trutta fario* – Złoty Potok – Prudnik (Gm. Prudnik),
  - minog strumieniowy *Lampetria planeri* – Prudnik, Złoty Potok – bardzo rzadki, chroniony (Gm. Prudnik),
  - łątka zielona (*Coenagrion armatum*)- okolice Łącznika – Polska Czerwona Księga,
  - kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*) – Głogówek – Polska Czerwona Księga – wysokie ryzyko wyginięcia,
  - postojak wiesiołkowiec (*Proserpinus proserpina*) – Las Prudnicki – Polska Czerwona Księga – niskie ryzyko wyginięcia,
  - osarek murarkowy (*Leucospis dorsigeria*) – Głogówek – Polska Czerwona Księga wysokie ryzyko wyginięcia,
  - paż żeglarczy (*Iphiclides podalirius*) – okolice Trzebiny – Polska Czerwona Księga wysokie ryzyko wyginięcia,
  - modraszek arion (*Maculinea arion*) – Polska Czerwona Księga wysokie ryzyko wyginięcia okolice Lubrzy i Trzebiny,
  - modraszek teleius (*Maculinea teleius*) – Polska Czerwona Księga niskie ryzyko wyginięcia okolice Prudnika i Trzebiny,
  - modraszek nausitous (*Maculinea nausitous*) – Polska Czerwona Księga niskie ryzyko wyginięcia okolice Trzebiny,
- [- osadnik wielkooki \(*Lopinga achine*\)- Polska Czerwona Księga bardzo wysokie ryzyko wyginięcia - Trzebina](#)

3.4. Uwarunkowania realizacji projektu

Powiat Prudnicki z mocy prawa stanowi wspólnotę samorządową. Tworzące go 4 gminy:

Lubrza - jednostka o statucie wiejskim .

Biała , Głogówek , Prudnik – miejsko – wiejskie.

Położony jest w południowej części województwa opolskiego, na pograniczu dwóch krain geograficznych: Niziny Śląskiej i Sudetów Wschodnich i znajduje się w strefie bezpośredniego oddziaływania miasta Prudnik, które pełni rolę ośrodka regionalnego, skupiającego ponad lokalne urządzenia usługowe i miejsca pracy. W ramach podziału NUTS III należy do podregionu nyskiego.

W skład powiatu wchodzi 61 sołectw. Podstawową gałęzią gospodarki (głównym źródłem utrzymania) jest tu rolnictwo. Jego rozwojowi sprzyjają dobre warunki środowiska przyrodniczego. Użytki rolne stanowią 80 %, lasy 11,4 % ogólnej powierzchni powiatu. Głównym użytkownikiem gruntów rolnych są rolnicy indywidualni.

Łącznie powierzchnia powiatu wynosi 571 km² co stanowi ok. 7,5 % powierzchni województwa opolskiego .

Obszar ten zamieszkiwało, na koniec 2007 r. 58 743 osób. Gęstość zaludnienia jest zbliżona (niższa od średniej) do gęstości zaludnienia obszarów pogranicza polsko – czeskiego i wynosi zaledwie 103 mieszkańców na 1 km².

Nasi sąsiedzi - od północy powiat opolski ziemski, powiat krapkowicki, od południa Republika Czeska i powiat głubczycki, od zachodu powiat nyski, od wschodu powiat kędzierzyński - kozielski.

Dotychczasowe funkcje gmin powiatu, które będą nadal utrzymane i rozwijane to funkcje:

- rolnicza,
- usługowa,
- przemysłowa,
- mieszkaniowa,
- turystyczna.

Istniejące uwarunkowania realizacyjne – wynikające z aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego, warunków środowiskowych, charakterystyki ruchu, stanu administracyjno – prawnego skłaniają do stwierdzenia, iż forma rozwiązania projektu jest szczegółowo przemyślana i ukierunkowana na realizację.

Prognozy i strategie rozwojowe dla regionu (PKB dla regionu (PRB))

Region Opolszczyzny charakteryzuje się niską konkurencyjnością, co powoduje ograniczony napływ kapitału zagranicznego, inwestycji prywatnych, środków Unii Europejskiej, a także ujemną migrację ludności.

Czynnikiem wpływającym na rozwój regionu jest też kryzys koniunkturalny znacznej części przedsiębiorstw spowodowanych opóźnieniami w restrukturyzacji, niskie nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną i społeczną oraz problem bezrobocia,

które jest wyższe niż w innych regionach kraju. Regionalne projekty rozwoju gospodarczego powinny w większym stopniu uwzględniać liczbę i jakość kadr o wysokich kwalifikacjach, aby nie doprowadzić do odpływu wartościowych zasobów ludzkich. Jednak planowane ożywienie gospodarcze spodziewane jest także (być może z niewielkim opóźnieniem) na terenie Opolszczyzny.

Realizacja zadań ujętych w Strategii sektorowej rynku pracy ukierunkowana jest na tworzenie nowych miejsc pracy, przystosowanie kwalifikacji bezrobotnych do wymogów współczesnego rynku pracy oraz promocję wszelkich form subsydiowanej aktywizacji zawodowej. Działania te skutecznie powinny doprowadzić do ograniczenia zjawiska bezrobocia, zwłaszcza w grupach szczególnego ryzyka.

Realizacja przedmiotowego zadania jest ściśle powiązana ze Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego, i stanowić będzie powiązanie z istniejącym układem komunikacyjnym opartym na ciągach dróg: gminnej, powiatowej i wojewódzkiej, kierując strumień ruchu rowerowego poza drogę wojewódzką.

Obecnie ruch kołowy w obszarze realizacji projektu rozkłada się na dwa główne kierunki. Kierunek pierwszy stanowi dojazd do drogi gminnej (ul. Opolska) i dalej do drogi wojewódzkiej nr 414 Opole – Łącznik – Biała – Lubrza. Kierunek drugi rozkłada ruch na 2 strumienie – pierwszy w kierunku Korfantowa i drugi w kierunku Ligoty Prudnickiej i dalej do Łącznika (droga wojewódzka 407 Nysa – Korfantów – Łącznik) i ewentualnie dalej w kierunku Borów Niemodlińskich

Ze względu na walory przyrodnicze sąsiadujących krain – Góry Opawskie oraz Bory Niemodlińskie teren ten jest szczególnie predestynowany do rozwoju ekoturystyki. Jak pokazują badania - Prognozy i trendy w turystyce:

- Ekoturystyka jest najszybciej rozwijającą się, w skali światowej, formą turystyki.
- Ekoturystyka to forma turystyki, respektująca zasady zrównoważonego rozwoju.
- Wzrost zainteresowania tą formą turystyki, szczególnie wśród młodzieży.
- Ekoturystyka to również forma poszukiwana przez rodziny, jako sposób spędzania urlopów dorocznych.

3.5. Zidentyfikowane problemy

Główne problemy dotyczące beneficjenta bezpośredniego i pośredniego w powiązaniu z otoczeniem projektu:

- marginalizacja gospodarcza gmin powiatu i związany z tym odpływ ludności
- obniżone bezpieczeństwo ruchu pieszego i kołowego ,
- ograniczona dostępność w okresach zimowych dla mieszkańców a także dla służb ratownictwa medycznego, PPOŻ i gospodarki komunalnej ,
- niewykorzystane walory przyrodnicze dla rozwoju turystyki wynikające z braku dostatecznej infrastruktury.

Tabela nr 6. Mocne i słabe strony otoczenia projektu

<i>Strony mocne</i>	<i>Strony słabe</i>
<p>-Położenie przygraniczne i duży potencjał turystyki jako czynnik aktywizujący gospodarczo,</p> <p>-Rozwijająca się infrastruktura techniczna motorem rozwoju gospodarczego,</p> <p>-Wolne tereny inwestycyjne i obiekty możliwe do zagospodarowania i zabudowy,</p> <p>-Wykształcona ludność,</p> <p>-Dobra baza rozwoju kultury,</p> <p>-Ludność zaradna, aktywna, otwarta, zdolna do adaptacji w nowej sytuacji gospodarczej,</p> <p>-Dobry potencjał gospodarczy.</p>	<p>-Niska aktywność gospodarcza (brak instytucji małego i średniego kredytowania, brak kapitału zagranicznego, brak nowych technologii),</p> <p>-Brak alternatywnych źródeł utrzymania ludności wiejskiej,</p> <p>-Duże bezrobocie obejmujące wszystkie grupy społeczne,</p> <p>-Słaby poziom infrastruktury technicznej na wszystkich obszarach,</p> <p>-Szkolnictwo źle dostosowane pod względem materialnym do wymogów rozwoju gospodarczego.</p> <p>-Narastające zubożenie społeczeństwa w tym osób niepełnosprawnych.</p>

Tabela nr 7. Szanse i zagrożenia otoczenia projektu

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<p>-Rozwój turystyki,</p> <p>-Przystąpienie do Unii Europejskiej,</p> <p>-Napływ kapitału krajowego i zagranicznego,</p> <p>-Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego,</p> <p>-Współpraca gospodarcza, wymiana i kontakty z partnerami krajowymi i zagranicznymi,</p> <p>-Rozwój i modernizacja sieci komunikacyjnej,</p>	<p>-Bezrobocie i brak kapitału jako czynnik społecznej degradacji,</p> <p>-Brak polityki wspierania małej i średniej przedsiębiorczości,</p> <p>-Niestabilna sytuacja miejscowego przemysłu,</p> <p>-Brak miejsc pracy dla ludności wiejskiej,</p> <p>-Brak współpracy międzygminnej,</p> <p>-Niedoinwestowanie infrastruktury turystycznej,</p> <p>-Słabość komunikacji publicznej i jej infrastruktury,</p> <p>-Brak wspólnej polityki w zakresie ochrony środowiska (gospodarka odpadami i gospodarka wodno-ściekowa,</p> <p>-Zaniedbanie konserwacji i renowacji zabytków,</p> <p>-Strefy ekonomiczne w województwach ościennych.</p>

<p>-Czysta, tania i ekologiczna energia, -Działania na rzecz ochrony środowiska, -Rozwój szkolnictwa , -Ekologiczne i agroturystyczne gospodarstwa rolne, -Duży potencjał ludności wykwalifikowanej w wieku produkcyjnym.</p>	<p>- Duży odpływ wykwalifikowanych osób</p>
---	---

Przedmiotowy projekt w przyjętej formie, w oparciu o powyższe analizy, rozwiąże zaistniałe problemy oraz w dłuższym okresie użytkowania (i rozwijania) znacząco wpłynie na poprawę sytuacji mieszkańców.

3.6. Logika interwencji

3.6.1. Cele projektu – oddziaływanie

Długofalową konsekwencją zrealizowanego projektu będzie :

- zwiększenie atrakcyjności turystycznej ,
- stworzenie podstaw do rozwoju bezpiecznego uprawiania turystyki,
- stworzenie podstaw dla prowadzenia działalności gospodarczej bazującej na obsłudze ruchu turystycznego w południowej części powiatu
  - zwiększone bezpieczeństwo ruchu pieszego i kołowego,
  - zwiększenie ruchu turystycznego w tym rejonie,
  - promocja zdrowego trybu życia i ekologicznych form transportu,
  - zapewnione spełnienie norm w zakresie ochrony środowiska,
  - oszczędności w eksploatacji pojazdów, zmniejszenie emisji,
  - oszczędności w okresowych remontach cząstkowych nawierzchni,
- spełnienie warunków technicznych dotyczących dróg.

Planowane do osiągnięcia cele zgodne są z :

założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007-2013 Osią priorytetową **3 - Transport**

3.6.2. Komplementarność z innymi działaniami/programami

Projekt pod nazwą

Przebudowa ulic Moniuszki i Nyskiej w Białej w celu podwyższenia standardu drogi powiatowej

zgodny jest z celami określonymi w **Strategii Rozwoju Powiatu Prudnickiego** :

Celem strategicznym 1 - „Współpraca transgraniczna głównie w dziedzinie gospodarczej”

(Cel operacyjny – Organizacja dobrej komunikacji).

Cel strategiczny 3 – „Turystyka – wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i środowiskowych”

(Cel operacyjny - „Wykorzystanie terenu do budowy ścieżek rowerowych i pieszych szlaków turystycznych” oraz „Rozwój agroturystyki ”)

Celem strategicznym 2 - „Uporządkowanie środowiska naturalnego – wyposażenie w infrastrukturę techniczną i rozwiązania systemowe ”

(Cel operacyjny Poprawa rozwiązań komunikacyjnych z punktu widzenia bezpieczeństwa człowieka i uciążliwości oddziaływania na środowisko)

Celem strategicznym „Zapewnienie ładu przestrzennego powiatu zrównoważonego ekologicznie ”

(Cel operacyjny – Aktywizacja gospodarcza w dorzeczu Osobłogi)

Celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego 2007 – 2013 :

- 3) - **Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu .**
- 4) - **Aktywizacja gospodarcza regionu, z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju**
- 6) - **Wielofunkcyjne , różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie .**

które są zbieżne z celami określonymi w dokumencie p.n. **Strategia zrównoważonego rozwoju turystyki w województwie opolskim na lata 2007–2013** :

Cel strategiczny 5: Rozwój produktu markowego – turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna – cel operacyjny 5.1 Rozwój turystyki rowerowej krajoznawczej na terenie województwa

Cel strategiczny 4 : Rozwój produktu markowego – turystyka tranzytowa i przygraniczna

Cel operacyjny 4.1 Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju turystyki przygranicznej

oraz Cel operacyjny 4.2 Tworzenie warunków do korzystniejszego rozwoju turystyki tranzytowej

Cel strategiczny 3: Rozwój produktu markowego – turystyka na terenach wiejskich

Cel operacyjny 3.1 : Rozwój agroturystyki oraz Cel operacyjny 3.2: Pełniejszy rozwój ekoturystyki

Cel strategiczny: 2 Rozwój produktu markowego – turystyka miejska i kulturowa

Cel operacyjny 2.7: Wzbogacenie oferty turystyki pielgrzymkowej , Cel operacyjny 2.4 Rozwój turystyki przemysłowej (industrialnej) , Cel operacyjny 2.3 Rozwój turystyki związanej z atrakcjami historycznymi , Cel operacyjny 2.2 Rewaloryzacja, restauracja i udostępnienie turystom zabytkowych układów urbanistycznych

i spójne

z celem horyzontalnym **Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013**

3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski ,

5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,

2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,

oraz **Strategicznymi Wytocznymi Wspólnoty**

1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia

2.2 Wsparcie zróżnicowania gospodarczego obszarów wiejskich , obszarów rybołówstwa oraz obszarów o niekorzystnym położeniu ze względu na warunki przyrodnicze

3.6.3. Rezultaty (szacowane)

Nr	Nazwa wskaźnika–rezultat	Źródło pozyskania informacji	Jedn.	Rok 2008
1.	Natężenie ruchu na drodze	Tabela pomiaru ruchu drogowego AR-DOM Biuro Projektowo Usługowe	poj./h	23
2.	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	Tabela pomiaru ruchu drogowego AR-DOM Biuro Projektowo Usługowe	osoby	200

Sposób monitorowania i pomiaru osiągniętych wskaźników opierać się będzie na bezpośrednim zliczaniu ilości pojazdów i wielkości ruchu drogowego w określonych modułach czasowych (w latach t, t+5, t+10,t+15,t+20, t+25)– w trakcie i po zakończeniu realizacji zadania, oraz archiwizowane będą w tabelach pomiaru natężenia ruchu . Wynik wyższy lub równy od prognoz zawartych w Formularzu 1 uznać należy za uzyskanie rezultatu.

3.6.4 Produkty

W końcowym efekcie, dobra uzyskane z realizacji projektu w sposób skwantyfikowany zostały przedstawione poniżej:

L.p.	Nazwa wskaźnika – produkt	Ilość	Jednostka
1.	Długość zrekonstruowanych dróg	1,17	km
2.	Powierzchnia przebudowanych chodników	1642.8	m2
3.	Liczba zmodernizowanych skrzyżowań	2	Szt.

3.7. Analiza instytucjonalna

Beneficjentem zadania oraz stroną do podpisania kontraktu będzie Powiat Prudnicki. Właścicielem inwestycji oraz jej zarządcą po zakończeniu pozostanie Powiat Prudnicki. Inżynier projektu zostanie wybrany w fazie ogłoszenia przetargu na realizację projektu.

3.7.1. Wykonalność instytucjonalna projektu. Status prawny beneficjenta

Status prawny

- Powiat jest jednostką samorządu terytorialnego II stopnia.
- Posiada osobowość prawną i przysługują jej prawa własności i inne prawa majątkowe.
- Powiat wykonuje zadania publiczne określone ustawami o charakterze ponadgminnym
- Nadzór nad działalnością sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem
- Organami nadzoru są Prezes Rady Ministrów i wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – regionalna izba obrachunkowa.
- Organy nadzoru mogą wkraczać w działalność samorządu powiatowego tylko w przypadkach określonych ustawami.
- Organy nadzoru mają prawo żądania informacji i danych dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy niezbędnych do wykonywania przysługujących im uprawnień nadzorczych.
- Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowy starosta obowiązany jest do przedłożenia Wojewodzie Opolskiemu uchwały Rady Powiatu w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia.
- Ponadto starosta przedkłada w w/w terminie Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Opolu uchwałę budżetową, uchwałę w sprawie absolutorium oraz inne uchwały Rady Powiatu i zarządzenia starosty objęte zakresem nadzoru regionalnej izby obrachunkowej.
- O ustroju powiatu stanowi jego statut. Obecnie obowiązujący Statut Powiatu Prudnickiego został wprowadzony na mocy Uchwały Rady Powiatu Nr VIII/48/03 z dnia 29 kwietnia 2003 r., zmieniony uchwałami: Nr XXIII/165/04 z dnia 29 października 2004r. Nr X/69/07 z dnia 31 sierpnia 2007 r

Projekt będzie wdrożony, realizowany i koordynowany przez Starostwo Powiatu Prudnickiego we współpracy z wybranym *Inżynierem Kontraktu*. Powierzenie funkcji koordynatora osobie zewnętrznej wynika z faktu braku posiadania odpowiedniej kadry technicznej przygotowanej do realizacji podobnych zadań.

Tabela nr 8. Źródła finansowania przedsięwzięcia (netto)

L.p.	Źródło finansowania	Środki [zł]	Udział [%]
1	Powiat Prudnik	304659,17	15
2	RPO WO	1283394,63	85
Razem		1588053,8	100

3.7.2. Trwałość projektu

Projekt należy do inwestycji celu publicznego nie generującego znaczącego zysku netto i z założenia nie jest inwestycją nastawioną na zysk ponieważ ścieżka rowerowa nie będzie zaliczana do kategorii dróg podlegających opłatą za przejazd. Realizacja

przedsięwzięcia nie przynosi bezpośrednich dochodów dla beneficjenta końcowego. Koszty związane z eksploatacją i utrzymaniem inwestycji będą ponoszone w całości przez Powiat. Powiat posiada zdolność organizacyjną i finansową do pokrycia w/w. Kosztów. Starostwo Powiatowe jest właścicielem dróg, na których będzie realizowany projekt. Po wykonaniu zadania zarządcą tych dróg w imieniu Powiatu będzie Wydział Infrastruktury Powiatu Starostwa Powiatowego.

Tabela nr 9. Budżet Powiatu Prudnickiego na lata 2006 – 2008

Wyszczególnienie budżetu	Rok				
	2006	2007	2008	2009	
Dochody	38 648,822,36	38 075 405,69	34 641 289	55.544.033	Lata 2008, 2009 – plan. Lata 2006-2007 wykonanie
W tym					
Dotacje i Subwencje	25 425 814,54	25 923 113,15	26 350 445	29524912	
Wydatki	37 696 250,79	36 640 523,10	35 049 889	57.493.811	

Tabela nr 10. Budżet Powiatu Prudnickiego w zakresie infrastruktury drogowej na lata 2006 – 2008

Wyszczególnienie budżetu	ROK			
	2006	2007	2008 - Plan	2009 - Plan
Plan	1.195.500,00	1.200.000,00	1.536.000	15.297.800
Wydatki	2.019.197,24	1.777.549,68	1.060.000	

Reasumując beneficjent, którym jest Powiat Prudnik posiada zdolność organizacyjną i finansową potwierdzoną planowanymi budżetami do finansowania i utrzymania projektu, do zarządzania projektem od momentu jego realizacji przez co najmniej okres pięcioletni przy założonej wyżej wysokości dofinansowania projektu ze środków RPO WO. Jednak zamierzona absorpcja środków UE w wysokości 60 % dotychczasowego budżetu powiatu wymaga szczególnej dbałości o zachowanie płynności finansowej.

3.8. Analiza prawna wykonalności inwestycji.

Planowane przedsięwzięcie w całości znajduje się na gruntach należących do Powiatu Prudnickiego.

3.9. Plan wdrożenia projektu

Niezbędne dokumenty zostały zatwierdzone a zezwolenia są w posiadaniu Starostwa Powiatowego. Opracowana i przygotowana do realizacji jest dokumentacja techniczna. Proces związany z postępowaniem przetargowym na realizację projektu rozpocznie się po podpisaniu stosownej umowy na finansowanie zadania ze środków EFRR. Realizacja projektu nastąpi w przeciągu roku kalendarzowego.

4. ANALIZA TECHNICZNA

4.1 ZAKRES

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa ulic Moniuszki i Nyskiej w Białej w celu podwyższenia standardu drogi powiatowej

W zakres robót drogowych wchodzi:

- .przebudowa istniejącej nawierzchni bitumicznej
- .przebudowa wjazdów na pola i posesje
- .przebudowa i budowa chodników
- .modernizacja systemu odwodnienia wraz z montażem urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe

4.2. STAN ISTNIEJĄCY

W stanie istniejącym droga posiada jezdnię jednoprzestrzenną bitumiczną. Odwodnienie zrealizowane jest poprzez istniejący w terenie zabudowanym system kanalizacji deszczowej, w ciągu pól na pobocza i rowy przydrożne. Dostępny do realizacji pas drogowy zezwala na przebudowę bez jego naruszenia. Pobocza drogi przebiegają zmiennie w wykopie i nasypie. Przebieg w profilu podłużnym kwalifikuje drogę do terenu

pagórkowatego. Spadki podłużne od 0.3 do 7.9 %. W ciągu drogi występują zabudowania mieszkalne, szpital oraz zabudowa zagrodowa. Droga przekracza dwa przepusty na rowach melioracyjnych.

Projektowana przebudowa drogi nie zmienia przebiegu istniejącej osi. Stan projektowany zagospodarowania terenu w pełni uwzględnia obsługę istniejących zjazdów do pól i bramowych występujących wzdłuż linii rozgraniczających oraz połączeń z drogami bocznymi na skrzyżowaniach. Szerokość wjazdów bramowych została dostosowana do szerokości istniejących bram. Pozostałe geometryczne parametry podano na planie sytuacyjnym.

4.3 ANALIZA WARIANTÓW

W ramach analizy wariantów wyróżniono :

- wariant bezinwestycyjny,
- wariant zakładający naprawy punktowe – wobec ilości ubytków oraz klasie drogi – nośność nawierzchni 80 kN (aktualnie) – odrzucono (nie przeprowadzono analizy kosztów i korzyści);
- wariant zakładający przebudowę z podniesieniem nośności nawierzchni – ze względu na utrzymanie negatywnego wpływu na środowisko wodne (w tym rzeka Biała) – odrzucono (nie przeprowadzono analizy kosztów i korzyści);
- wariant zakładający przebudowę z podniesieniem nośności nawierzchni oraz przebudową kanalizacji deszczowej i wyposażenie jej w urządzenia do podczyszczania wód opadowych i roztopowych (3 zestawy urządzeń – osadnik+separator substancji ropopochodnych).

W wyniku realizacji projektu podniesiona zostanie nośność nawierzchni z 80 kN/os do 100 kN/oś. Ze względu na charakter drogi – jest ona predysponowana do ruchu lokalnego i turystycznego (patrz załącznik nr 1) - SDR dla pojazdów ciężarowych SCb 28 poj/d i SCp – 3 poj/d- podniesienie nośności do 115 kN/oś nie wydaje się wymagane. Do AKK przyjęto wariant bezinwestycyjny i wariant

5. ANALIZY SPECYFICZNE DLA SEKTORA - ANALIZY RUCHU

Załącznik nr 1 Formuły obliczeniowe wg „Instrukcji oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć drogowych i mostowych dla dróg powiatowych” - Instytut Badawczy Dróg i Mostów Warszawa Luty 2008 - http://rpo.opolskie.pl/docs/instrukcja_oceny_efektywn9.pdf
+ Klasyfikacja techniczna drogi i obciążenie ruchem (dane wg AR-DOM Biuro Projektowo-Usługowe) + Formularz nr 1

6. ANALIZA EKONOMICZNA

Ponieważ wartość projektu wynosi poniżej 1mln. Euro, do przeprowadzenia analizy ekonomicznej zastosowano uproszczoną metodę wielokryterialną.

Po przeanalizowaniu posiadanych materiałów przyjęto następujące założenia :

Poprawa wykorzystania istniejącej infrastruktury poprzez poprawę przebudowę chodników dróg komunikacji, uporządkowanie ruchu na drodze .

Zredukowanie ryzyka (i liczby) wypadków i kolizji oraz zwiększenie bezpieczeństwa ruchu – stłuczki i kolizje spowodowane złym stanem nawierzchni, licznymi wybojami, wydłużoną na śliskiej drodze drogą hamowania, brakiem uporządkowania ruchu zostaną wyeliminowane po zrealizowaniu przedmiotowego zadania.

Oszczędność czasu podróży – poprzez uporządkowanie ruchu na drodze, i brakiem konieczności objeżdżania rowerzystów , co przy obecnej liczbie dziur i wyboi w drodze jest szczególnie uciążliwe..

Zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko – zmniejszenie wydzielania spalin poprzez upłynnienie ruchu, zmiany struktury ruchu na tym odcinku – dojazd do/ z zakładów pracy w tym rejonie może odbywać się z większym udziałem ruchu rowerowego.

Promocja zdrowego trybu życia , zwiększenie aktywności fizycznej w długofalowej perspektywie wpłynie pozytywnie na stan zdrowia społeczności miasta i zmniejszy wydatki związane z opieką zdrowotną.

Analizując powyższe założenia metodą uproszczoną, wnioskuje się, iż przyjęta do realizacji inwestycja jest opłacalna i uzasadniona tak ekonomicznie jak i społecznie.

Obliczona wartość bieżąca netto ENPV - zdyskontowane oszczędności uzyskane w wyniku realizacji inwestycji, po pomniejszeniu ich o zdyskontowane nakłady inwestycyjne i remontowo-utrzymaniowe dróg w kwotach netto (dla stopy dyskontowej wynoszącej w okresie obliczeniowym – 25 lat wynoszącej 5 %) w wysokości **ENPV**= 1 245,76 tys. zł oraz wskaźnik **BCR**, wyrażający stosunek korzyści do kosztów. - wskaźnik ten jest to stosunek sumy zdyskontowanych rocznych korzyści do sumy zdyskontowanych rocznych kosztów drogowych netto badanego okresu **BCR** = 2,873 (dla stopy dyskontowej 5%) oraz ekonomiczną wewnętrzną stopa zwrotu z inwestycji wynosząca **EIRR** =13,47 % potwierdzają wnioski z analizy uproszczonej.

Proponowany wskaźnik rezultatu –

Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich - **132,5** tys EUR

(suma niezdykontowanych oszczędności w latach 2009-2033 dla 1 EUR = 3,8771 PLN)

Oszczędność czasu w przewozach towarowych - **40,2** tys. EUR

(suma niezdykontowanych oszczędności w latach 2009-2033 dla 1 EUR = 3,8771 PLN)

Załączniki 2-8 – Formularze 2-8

Zmiana kategorii drogi – ul. Opolskiej z wojewódzkiej na gminną w roku 2007 nie uzasadnia wykorzystywania danych statystycznych n.t. wypadków drogowych z 3 lat. Po zmianie doszło do jednej kolizji – skrzyżowanie ul. Moniuszki z ul. Opolską (Dane Komenda Powiatowa Policji w Prudniku)

7. ANALIZA FINANSOWA

Ze względu na to, że inwestycja nie generuje przychodu nie przeprowadzono analizy finansowej.

Środki na pokrycie kosztów eksploatacji zabezpieczone będą każdego roku w planie rzeczowo-finansowym Powiatu Prudnickiego.

Niniejsze studium zawiera obliczenie zapotrzebowania na środki finansowe niezbędne do realizacji projektu.

Tabela nr 11. Wyszczególnienie potrzeb w zakresie środków finansowych na realizację projektu.
(ceny netto)

Lp.	Wyszczególnienie	Etapy realizacji	Netto	Udział [%]
1.	Dokumentacja techniczna		44000	2,77
2.	Studium wykonalności		4529,63	0,30
3.	Realizacja projektu		1509876,03	95,09
4.	Nadzór inwestorski		22233	1,4
5.	Badania dotyczące uzyskanych rezultatów		7000	0,44
6.	Razem		1588053,8	100

Należy ocenić ryzyko związane ze zmianą cen dla materiałów i robót budowlanych i monitorować zmiany na tym rynku (w roku 2007 wiele planowanych inwestycji zostało niedoszacowanych z powodu gwałtownego wzrostu cen usług i materiałów budowlanych). Planowane rozpoczęcie robót budowlanych związanych z przedmiotem projektu – przesunięcie momentu wyłonienia wykonawców i zawarcia umów, może spowodować zwiększenie kwoty, która nie będzie miała pokrycia w obecnych źródłach finansowania.

Załącznik nr 9 – Wieloletni program inwestycyjny, Załącznik nr 10 - **PROGNOZA DŁUGU PUBLICZNEGO POWIATU PRUDNICKIEGO**

8. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Realizacja zaprojektowanego zakresu robót znacząco wpłynie na poprawę istniejących warunków środowiskowych. Nastąpi wówczas ograniczenie emisji, powietrza, organicznych związków pochodzących z eksploatacji pojazdów i emisji hałasu oraz drgań. Istotnym atutem przyjętego wariantu jest uzbrojenie wylotów kanalizacji deszczowej w urządzenia eliminujące negatywny wpływ na środowisko wodne – szczególnie w zakresie substancji ropopochodnych – ochrona Dorzecza Osobłogi – i dalej zlewni Środkowej Odry. Warty zaznaczenia jest to, że po zrealizowaniu inwestycji nastąpi poprawa warunków bezpieczeństwa szczególnie w zakresie ruchu, szczególnie w

rowerowym i pieszym. Rozdział ruchu pieszego, rowerowego i kołowego poprawi w istotny sposób stan bezpieczeństwa na obszarze tej części miasta.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn.zm.) i Dyrektywą 85/337/EWG. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko w/w inwestycja jest zaliczana do inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko (§ 3 pkt 56 w/w rozporządzenia) dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może zostać nałożony w drodze postanowienia.

Opracowali : mgr inż. Aleksandra Kawecka,
mgr inż. Paweł Kawecki